Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP 77. évfolyam, 3. szám ■ 2012. január 22. ■ Vízkereszt ünnepe után 3. vasárnap Ára: 250 Ft

„Nem csupán a helyi ökumenét tapasztalhatja meg újra, hanem szó szerint a lakott földdel (az *ökumené* szó jelentése: »lakott föld«), Isten egész világot átfogó egyházával kerülhet közösségbe az, aki részt vesz a nők világimanapja idei alkalmán.”

A március 2-i világimanap elé ▶▶ *4. oldal*

„Ilyen jó és igaz ügy a házasság is. »Ezt személyesen is tanúsíthatom – mondta befejezésül a püspök, felemelve a kezét –, hiszen harminchét éve viselem a jegygyűrűt és élek boldog házasságban.«”

A szeretet jegyében… ▶▶ *7. oldal*

„»Kézikönyv és lelki útravaló a diakóniában dolgozóknak« – így szól az alcím, amely konkrétabb magyarázatát adja a címül szolgáló Sztehlo Gábor-i meghatározásnak arról, hogy mi is a diakónia.”

Kezek evangéliuma ▶▶ *11. oldal*

Örök, örökölt alkotmányunk ▶▶ *3. oldal*
Interjú a MEÖT főtitkárával ▶▶ *5. oldal*
A magyar kultúra napja ▶▶ *8–9. oldal*
Tízéves az EBBE ▶▶ *10. oldal*
Mikor ne legyünk presbiterek? ▶▶ *13. oldal*
A jókedv ökumenizmusa ▶▶ *14. oldal*

FOTÓ: BARTA IMRE

Gáncs Péter evangélikus elnök-püspök imája – egységért és megváltozásért

Imahét a Krisztus-hívők egységéért

Idén a Szent István-bazilika volt fővárosi helyszíne a január 15–22. között zajló ökumenikus imahét magyarországi nyitó istentiszteletének. A múlt vasárnap este is csaknem színültig telt hajlékban testvéri közösségben szolgáltak a római katolikus vendéglátókkal a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsához tartozó felekezetek elöljárói. Az ünnepi gyülekezetet a bazilika plébánosa, *Snell György* köszöntötte, majd *dr. Fischl Vilmos* evangélikus lelkész, az Ökumenikus Tanács főtitkára intonálta a Krisztus-hívők egységéért mondott imanyolcadot: „Figyeljetek rám, megosztok egy titkot veletek: Nem fogunk mindannyian meghalni, de mindannyian át fogunk alakulni.”

Amint az a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) kiadásában megjelent imafüzet – lapunk múlt heti számában publikált – bevezetőjében olvasható, a világszerte egy időben tartott imahét anyagát lengyelországi ökumenikus munkacsoport dolgozta ki. Olyan témát választottak, amely a Krisztusban való hit átformáló erejéről beszél.

Összeállításukhoz *Pál apostol korinthusiakhoz írt első levelének* szavait vették alapul: *„Mindannyian el fogunk változni a mi Urunk Jézus Krisztus győzelme által.”* (1Kor 15,51–58) *Kocsis Fülöp* görög katolikus megyés püspök nyitó-, illetőleg *dr. Fabiny Tamás* evangélikus püspök bűnvalló imádsága után e gondolathoz illeszkedő igeszakaszokat tolmácsolt *Csernák István* metodista szuperintendens (Hab 3,17–19), *Pataky Albert* pünkösdi egyházelnök (1Kor 15,51–58) és *dr. Mészáros Kálmán* baptista egyházelnök (Jn 12,23–26) is.

„A kereszténeknek át kell érezniük a közöttük lévő alapvető egységet és közösséget” – hangsúlyozta Jn 12,23–26 alapján mondott szentbeszédében *dr. Erdő Péter* bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek, az MKPK elnöke. A bíboros rámutatott, hogy ha nem tudunk is együtt imádkozni azokkal, akik más Istent tisztelnek, de „ugyanazért a szándékért – a békéért, az igazságosságért, az igazságért, a szeretetért és a szabadságért – mindannyian könyöröghetünk”.

A bazilika *Fehér László* vezényelte kórusának karénekét követően *Steinbach József* dunántúli református püspök hirdette Isten igéjét 1Kor 15,51 alapján.

▶▶ *Folytatás a 4. oldalon*

A szálak az Iparművészeti Múzeumba vezetnek

Prónay-díj-átadó Polgár Rózsa életmű-kiállításának megnyitóján

Barátok, kollégák, ismerősök – közel háromszázan – gyűltek össze január 12-én Budapesten, az Iparművészeti Múzeumban, hogy részt vehessenek *Polgár Rózsa* Munkácsy- és Kossuth-díjas kárpitművész *Hová vezetnek a szálak* című életmű-kiállításának megnyitóján. Az ünneplés kétszeres volt, mert a Magyarországi Evangélikus Egyház elnöksége ezen az estén adta át a művésznőnek egyházunk világi személyeknek járó legmagasabb elismerését, a Prónay-díjat.

FOTÓ: KISS TAMÁS

A csütörtök esti megnyitón *dr. Takács Imre,* a múzeum főigazgatója köszöntötte az egybegyűlteket, majd átadta a szót *dr. Keserü Katalin* Széchenyi-díjas művészettörténésznek és *Orosz István* Kossuth-díjas grafikusművésznek, akik meleg hangon méltatták Polgár Rózsa szakmai pályáját.

D. dr. Harmati Béla nyugalmazott evangélikus püspök felesége 1967-ben végzett az Iparművészeti Főiskola szövött kárpit szakán, de pályája elején selyemfestéssel foglalkozott, majd színházi jelmezeket és kellékeket tervezett.

▶▶ *Folytatás a 7. oldalon*

Kirekesztetlenül

■ Csernák István

A Magyarországi Metodista Egyházat a tavaly nyáron és az év végén elfogadott egyházi törvény nem nevesítette azon egyházak között, amelyek elismertetésben részesültek. Nem gondolom, hogy tagadnunk kellene, ez nagy szomorúságot és küzdelmet jelentett számunkra. Nehezen tudtuk feldolgozni, hogy az ökumenikus közösség több mint fél évszázada együtt munkálkodó tagjaiból egyedül mi voltunk, akik az Országgyűlés által készített rostán kihullottunk. Nehéz volt megmagyaráznunk nemzetközi egyházunk vezető tisztségviselőinek, képviselőinek, ez hogyan következhetett be. Magyar testvéreink is sokszor kerestek ezzel az aggódó szóval, hogy mi fog most történni velünk.

Az ez évi ökumenikus imahét megnyitóján – miközben katolikus, református, evangélikus, baptista, ortodox és pünkösdi testvéreinkkel együtt imádkozunk a Szent István-bazilikában, és hallgatjuk *Erdő Péter* bíboros nyugalmat árasztó szentbeszédét az egységről, az egymás iránti szolidaritásról, *Steinbach József* református püspök (a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa új elnöke) lelkes prédikációját az örök élet mai aktualitásairól – gondolkodom: mi is történt velünk? Mert itt a megnyitón csak éppen azt nem érzem, hogy kirekesztve lennénk. Együtt imádkozunk mindazon egyházak vezetőinek és testvériségének nagyobb részével, amelyeket befogadott a törvény. Az imahét záró vasárnapján pedig a zsidó–keresztyén párbeszéd és a zsidó testvéreinkkel való ökumenikus közösség jegyében leszünk együtt, hogy az élő Istenbe vetett közös hitünkről tanúságot tegyünk.

Mi mindig benne voltunk az ökumenikus fősodorban. Csaknem száz éve Magyarországon és százötven éve világviszonylatban. Fontos nekünk az ökumenikus közösség. Fontosak a testvéri kapcsolatok. Ezen belül fontos a leuenbergi hitvallás, az az az európai és ezzel együtt a magyar protestáns egyházakkal kialakított szószék- és úrvacsora-közösség.

Fontos a Magyarországi Evangélikus Egyházzal való kapcsolatunk is, a püspökökkel, vezetőkkel való testvéri kapcsolat, a különböző intézményekkel való együttműködés, leginkább az Evangélikus Hittudományi Egyetemmel, ahol leendő lelkészeinket képeztetjük, és az egyetem keretén belül taníthatjuk őket és az érdeklődő evangélikus hallgatókat a metodizmus sajátosságaira.

A metodizmus mindig a másokkal való kapcsolatban fejezte ki önmagát. Nem a különbségeket vette számba. Az első metodista prédikátorok, akik csaknem kétszáz évvel ezelőtt megjelentek Európában, a jelen lévő egyházi munkát akarták erősíteni. Nem tagadhatjuk, hogy ez nem sikerült maradéktalanul, de ez volt az eredeti szándék. Nincs olyan speciális metodista hittétel vagy egyházi gyakorlati tényező, amely a többi keresztyén egyháztól való megkülönböztetést élesen kifejezné.

A szocializmus keményebb évei alatti nemzetközi és a magyar protestáns egyházaktól való kényszerű elszigetelődés kifejezetten egyházunk kárára volt, amely azután az 1974-es belső feszültséget is kihozta.

Az elmúlt bő fél évet számba véve elmondhatjuk, hogy ezalatt nagyon sok bátorítást, figyelmet kaptunk. A kirekesztettség érzését felülírta az összetartozás érzése, az együtt szolgálás ajándéka, a barátságos gesztusok általi megerősödés. A református és az evangélikus egyház vezetői, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa, a különböző nemzetközi ökumenikus és metodista szervezetek szóltak az érdekünkben. Emellett a személyes testvéri bátorítások, együtt érző megnyilvánulások is igen sokat jelentettek.

Közben persze kicsit megismertük a kirekesztett ember érzését, éppen azért, hogy együtt tudjunk másokkal érezni, akik hasonló helyzetben vannak. Együtt tudjunk érezni azokkal a magyarországi, kis létszámú egyházakkal, amelyek számára ugyanúgy feldolgozandó kérdéssé vált a törvény eredménye. És ebben a kapcsolatban átélhettük a szeretet, a szolidaritás, a bátorítás ajándékát.

Az ökumenikus imahét estéi metodista testvéreink részvételével, szolgálatával zajlottak/zajlanak mindazokon a helyeken, ahol jelen vannak az országban. Továbbra is szívesen járulunk hozzá az egyházak közötti egység erősödéséhez. Az imahét újra elmélyíti bennünk azt a meggyőződést, hogy a közösen felépített egyházi kapcsolatok a nehéz időkben is meghatározóak lehetnek. Másrészt reménységgel tekintünk a törvény ez évi megvalósulására is, hiszen nyitva maradt az a kapu, amelyen többek között a Magyarországi Metodista Egyház is befogadást nyerhet.

Mégis úgy érzem, mélyebben éljük át ezt az eseményt, mint ha úgy egyszerűen megtörtént volna. Szükségünk volt erre a tanulságra. Amikor egyházunk 2012. évi jeligéjén gondolkodtunk, az egyház életét magasabb szintre akartuk helyezni, s egy metodista gyökerű ökumenikus ének első sorát választottuk: „Az egyháznak csak Jézus a fundamentuma!”

Az „egyedül Jézus” – bibliai és reformációs közös örökségünk – sorsdöntő kérdése az egyházaknak. A kisebbeknek és nagyobbaknak egyaránt. Ha ezen az alapon tudunk tovább építkezni, akkor találjuk meg még jobban a helyünket a társadalomban és az ökumenikus közösségben.

A szerző a Magyarországi Metodista Egyház szuperintendense

Oratio œcumenica

Mindenható, örök Isten, mennyei Atyánk! Az egész világ a te alkotásod, te teremtettél harmóniát a káoszból. Könyörülő irgalmad tartja fenn továbbra is otthonunkként földünket. Mindenhatóságodban és végtelen szeretetedben bízva könyörgünk hozzád.

Könyörgünk a teremtett világért. Ne engedd, hogy felelőtlenségünkkel, csak gazdasági, gazdagodási szempontokat szem előtt tartva lakhatatlanná tegyük nekünk ajándékozott lakóhelyünket. Éleszd fel bennünk a vágyat arra a harmóniára, amely benned él, és teremtésedet átjárja.

Könyörgünk azokért, akik akár fizikailag, akár lelkileg nem találnak otthonra ebben a világban, akik idegenné válnak saját hazájukban, saját családjuk körében, akik mindenkitől kitaszítva, magányosan élnek közöttünk. Segítsd mindazok munkáját, akik enyhíthetnek a kitaszítottak szenvedésén.

Könyörgünk hazánkért és az itt élő emberekért, népekért. Add, Urunk, hogy tisztelni tudjuk országunk szépségeit, múltját. Add, hogy tisztelni tudjuk azok értékeit, akiknek mindennapjait más kulturális háttér határozza meg, mint a miénket. Kérünk, te segíts élhetővé szelídítenünk a közöttünk lévő nézetkülönbségeket, vitákat.

Könyörgünk egyházadért, gyülekezetünkért, amelyet azért hívtál el, hogy tanúskodjék rólad ebben a világban. Áldásod kísérje mindazok szolgálatát, akik meghallották hívásodat, és életükkel, szavaikkal követésedre indultak. Könyörgünk, te tedd egy testté egyházad közösségét. Add, hogy valósággá legyen közöttünk mindaz, amit igédben tudtunkra adtál az egyház közösségéről.

Könyörgünk országod teljességre jutásáért. Köszönjük neked irgalmas türelmedet, amellyel vársz arra, hogy minden ember eljusson igazságod megismerésére. Köszönjük neked, hogy abban a reménységben élhetünk, hogy örökre bekötözöd e világ sebeit – azokat a sebeket, amelyeket mi ütünk rajta, azokat a sebeket, amelyeket a világ üt rajtunk, és azokat a sebeket is, amelyekkel egymás életét keserítjük meg. Köszönjük neked, hogy megromlott világunkat újra a békesség, a harmónia felé kormányzod Jézus Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Ha meg akarod ismerni Krisztust s megtudni, ki ő, akkor így kell nézned reá. Nem szemed s eszed után, hanem ahogy igéje ábrázolja. Hogy szűztől született, meghalt s feltámadott érted, s mindenek Ura lett. Így nemcsak testét látod, ahogy a szem mutatja, hanem halálának és feltámadásának erejét is. Most már nem a názáreti Mária és József fiát látod a zsidók módjára, hanem az egyetlen Üdvözítőt s mindenek Urát, aki dicsőségben feltámadt, és teljes hatalommal uralkodik a hívőkön minden ellensége ellen. *Így* látni Krisztust egészen más, mint ahogy a világ látja. Ez egészen *új megismerés,* mert a hit megtisztította a látást."

Luther Márton:
Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

VÍZKERESZT ÜNNEPE UTÁN 3. VASÁRNAP – ÉZS 61,1–2.8

Kürie eleiszon! Khriszte eleiszon! Kürie eleiszon!

Istentisztelet – amikor a gyülekezet Isten jelenlétének örvendezve hallgatja az igét, és imádja mindenható Urát. Ennek az imádatnak egyik mozzanata a bevezető zsoltár, amelyben az Atya művét dicsérjük. A másik mozzanat a *Kyrie.* Jézust magasztaljuk benne azért, amit értünk tett. *Ézsaiás könyvének* ezt a három versét olvasva imádjuk ma is Jézust!

Aki Atyád országát hoztad a földre

„Uramnak, az Úrnak lelke nyugszik rajtam, mert felkent engem…" Erről szól a mai evangéliumi történet is (Mt 8,1–13). Jézus Isten erejével jelent meg, és meggyógyította a leprást. Itt van Isten országa! Íme, megvalósul Isten uralma!

Uram, eléd hozzuk mi is mindazt, amiben szeretnénk látni, tapasztalni hatalmadat. Hiszen annyi nyomorúság vesz körül bennünket, amelyből nem látunk kiutat. Fizethetetlen adósságok, megtanulhatatlan mennyiségű anyag az iskolában, megbocsátatlan bűnök, amelyeket nem is az hordoz, aki bántott, hanem az, aki nem tud megbocsátani. Eléd hozzuk azokat, akik betegségük tudatára ébredtek; azokat, akik hiába szeretnek, nem kapnak viszonzást; azokat, akiknek széthullt a családjuk. Eléd hozzuk a világ nyomorúságát: üldözött keresztyén testvéreinket, a kiteljesedő válságot, nemzetünk talpra állásának küzdelmeit. Uram, eléd hozzuk mi is azokat, akikben szeretnénk meglátni hatalmadat, hogy benned megjelent Isten szeretete.

Aztán arra gondolunk, hogy a Lélekből, aki felkent téged, nekünk is adtál, amikor egyházat gyűjtöttél magadnak a világban. Arra gondolunk, hogy a Lélek ígéreted szerint minket is felkent, tehát valamiképpen általunk és közöttünk kellene láthatóvá válnia Isten uralmának, hiszen tested tagjai vagyunk.

S ha tested tagjai vagyunk, akkor nemcsak szóban áll közöttünk Isten országa, hanem erőben és hatalomban is. Leginkább a bűnök bocsánatában, az örök élet reménységében. S eszünkbe jut saját sorsunk, hogy nem is várattál ötven évig – az elengedés évéig –, hanem már régen győztél bennünk, új emberré tettél. Ezért imádunk téged!

Uram, irgalmazz!

Aki Atyád országába hívsz minden embert

„Elküldött, hogy örömhírt vigyek az alázatosaknak, bekötözzem a megtört szíveket, szabadulást hirdessek a foglyoknak és szabadon bocsátást a megkötözötteknek. Hirdetem az Úr kegyelmének esztendejét, Istenünk bosszúállása napját, vigasztalok minden gyászolót." Erről beszél Jézus a mai evangéliumban. Isten országába sokan eljönnek napkeletről és napnyugatról, és asztalhoz telepednek Ábrahámmal, Jákóbbal és Izsákkal.

Uram, eszünkbe jut erről, hogy annyiszor beszélünk úgy egy-egy településről, hogy ott ennyi vagy annyi evangélikus lakik. Pedig te minden embert meg akarsz hívni uralmad alá. Azokat is, akik este kutyáikkal sétálnak a lakótelep házai között, akik az esti focimeccsről beszélnek, akik odatapadnak a tévéhez vagy a számítógéphez, és azokat is, akik hallgatagon ülnek otthon, mert már nincs mondanivalójuk egymásnak. Te minden embert magadhoz akarsz hívni, hiszen annyi a tört szív, olyan mély sebeket ejtett rajtunk a gyász – nemcsak az, amelyet a halál miatt érzünk, hanem az a gyász is, amely válás után szomorítja meg a volt házastársakat és a gyermekeket. Te minden embert magadhoz akarsz hívni – az elítélteket, s akik be vannak zárva saját elképzeléseikbe, a korszellem börtönébe, akiket megkötöznek az elvárások, a munkahely elvesztésének félelme, a megélhetés gondja.

Aztán az is eszünkbe jut, Uram, hogy ezek szerint országod nem a tiszták és szentek országa, hanem azoknak az országa, akik éhezik és szomjazzák irgalmadat. A te országod nem földi uralom, amelyben az erőszakosak érvényesülnek. A te országodban, ahol uralmad megvalósul, a szeretet érvényesül, a kegyelem kap tág teret.

Hiszen így tettél testvérekké minket, akik egészen különböző képességekkel, eltérő képzettséggel, másmás anyagi javakkal felszerelve és különböző kultúrákból érkeztünk. Testvérekké tettél minket felekezeti határokat, nyelvi akadályokat, társadalmi rangok közti gátakat lebontva. Ezért imádunk téged! Krisztus, kegyelmezz!

Aki Atyád országába vezeted a benned bízókat

„Mert én, az Úr, szeretem az igazságot, gyűlölöm a rablást és az álnokságot. Megadom munkájuk megérdemelt jutalmát, és örök szövetséget kötök velük." Pál is erről beszél a *Római levélben* (Róm 12,17–21), amikor a bosszú helyett megbocsátásról szól. Jézus elvezetett minket országába, tehát az ő uralma alatt élünk.

A VASÁRNAP IGÉJE

Uram, arra gondolunk, hogy te nem csak a célt villantottad fel előttünk, hogy ilyenné vagy olyanná kell válnunk. S nem utat mutattál nekünk, hogy milyen lépéseket kell megtennünk, hogy elérjük a célt. Te országodba vezettél minket. Szövetséget kötöttél velünk, amikor beleszülettél ebbe a világba. Már azt is nagyon jó tudni, hogy olyanná lettél, mint mi, és ezért érted a mi világunkat. De még boldogítóbb azt tudni, hogy azért öltöttél testet, hogy hűségedről meggyőződjünk, és ezért minden reménységünket beléd vetve kövessünk téged.

Aztán arra gondolunk, milyen nagy dolog, hogy akaratod semmit nem változott évezredek alatt. Mi itt évtizedekben, években és napokban mérjük az időt, és sokszor óránként változik, hogy mit is akarunk, de te ugyanaz maradsz. Az örök szövetség, amelyet velünk, népeddel kötöttél, feltámadásod által valóban örök. S te minket, halandókat ebbe az örök szövetségbe vontál bele. És ott is irgalmad és szereteted lesz láthatóvá rajtunk. Ezért imádunk téged! Uram, irgalmazz! Ámen.

■ Bencze András

Lelkésziktatás

Döntő és jövőt meghatározó alkalom a lelkésziktatás mind a gyülekezet, mind pedig a lelkész (és családja) életében. Évekre, talán évtizedekre kötik össze életüket. A nyáj pásztort kap, a pásztor nyájat. Érdekes, izgalmas, új fejezet kezdődik. Immáron közösen, egymásra utalva, szoros életközösségben. A lelkész, még ha messziről jött ember is, otthonra lel, s vezetővé válik. A gyülekezet – még ha zárt közösség is, és tagjait hosszú közös út és bizonyára nem is rövid történelem köti össze – bizalmat kínálva befogad valakit, méghozzá nem is csak egy taggá a sok közül, hanem lelkipásztorrá, elöljáróvá. Az ide vezető döntések nem kis felelősséget rónak mindkét félre. De most már kezdődik a közös útszakasz, valósággá lesz az együttélés a maga gondjaival és örömeivel, korlátaival és lehetőségeivel.

Az egyház (s mindig elsősorban a helyi egyházban lesz valósággá számunkra Krisztus teste) ünnepel. Nem önmagát ünnepli, nem a feladatot vállaló lelkészt, hanem az egyház urát, aki elhív munkásokat az aratásába, s aki gondoskodik nyájáról és szolgáiról egyaránt.

A gyülekezeti lelkészt mindig a terület gyülekezeteit összetartó egyházmegye lelkészi vezetője, az esperes iktatja hivatalába. Korábban ugyan elterjedt az a divat, hogy „valamire való ünnepen" a püspök végzi a szolgálatot, ma már ismét kezd helyreállni az egyensúly, és az adott szolgálatot – egyházunk jó rendje szerint – a megfelelő ember végzi.

A *Liturgikus könyv* második kötetének megfelelő rubrikája így ír: „A lelkésziktatásra rendben vonulnak a templomba a presbiterek, az esperes, az iktatandó lelkész a felügyelővel és a gondnokkal és a lelkészek. Az esperes gondoskodik arról, hogy a felügyelő, illetve gondnok magával vigye a lelkészi meghívólevelet." Már ez az egyszerű utasítás is jelzi, hogy a gyülekezet egyik vezetőjét iktatják be, de ezen a döntő órán (is) ott áll mellette elnöktársa, a felügyelő és legközvetlenebb munkatársa, a gondnok.

Az istentisztelet – ajánlott módon – az egyházi év adott időszakának megfelelő liturgikus bevezetéssel kezdődik. Ugyanakkor a liturgiát gondosan előkészítő lelkésznek és esperesnek lehetősége van arra, hogy ne csak az adott hét változó részeiből, hanem az *Agenda* vagy a *Liturgikus könyv* (I.) másik fejezetéből, *Az evangélium szolgálata* című részéből válasszon zsoltárokat, imádságokat, egyéb liturgikus szövegeket.

Az istentisztelet bevezető része után az esperes imádsága adja meg azt a hangvételt és lelkületet, amely egyértelműen jelzi, hogy itt nem csupán egy jogi aktusról, hanem Isten előtt való döntésről és az ő útján való indulásról van szó: „Mindenhatók Isten, mennyei Atyánk, aki szeretettel gondoskodol egyházadról, és megígérted, hogy meghallgatod híveid imádságát, és hűséges lelkipásztorokat küldesz gyülekezeteidbe: kérünk téged, készítsd fel szolgálatodra ennek a gyülekezetnek a meghívott lelkipásztorát is. Add igédet szívébe és ajkára, hogy igazán hirdesse közöttünk igédet, hogy a te beszéded intsen, tanítson, térítsen, vigasztaljon és erősítsen minket, és azt cselekedjük, ami neked tetszésedre van, nekünk pedig üdvösséges, az Úr Jézus Krisztus által. Ámen."

Az ünnepi igehirdetés sem csupán valamiféle útmutatás, amelyet a felettes esperes fogalmaz meg elvárásként vagy tanácsként, hanem evangéliumhirdetés, amely személyesen a gyülekezetnek és új lelkészének szól. Az evangélium biztat és bátorít, hogy erőt merítve induljanak a közös útra, annak minden nehézségére és szépségére, örömére és bánatára.

Erre vonatkozik az igehirdetés utáni evangéliumi olvasmány is: „Amikor pedig látta a sokaságot, megszánta őket, mert elgyötörtek és elesettek voltak, mint a juhok pásztor nélkül. Akkor ezt mondta tanítványainak: Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek azért az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába." (Mt 9,36–38)

A levélbeli olvasmány pedig úgy hangzik, hogy az apostoli szolgálat folytonosságát érezhetjük Pál bátorító szavaiban: „…hirdesd az igét, állj elő vele alkalmas és alkalmatlan időben, ints, feddj, biztass teljes türelemmel és tanítással. (…) Légy józan mindenben, vállald a szenvedést, végezd az evangélista munkáját, végezd el szolgálatodat teljesen." (2Tim 4,2.5)

Az igehirdetés és igeolvasások után a gyülekezet világi vezetői – megfelelő ünnepélyes formában – átadják a meghívólevelet, majd a lelkész az esperes kérdései alapján kinyilvánítja elhatározását: vállalja a lelkészi szolgálatot, és azt az Úr Jézus Krisztus követeként és a reá bízottak pásztoraként teljes hűséggel és igaz szeretettel végzi.

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

Isten népe tudja, hogy önmagában semmire nem megy, csakis Isten Lelkének segítségével élheti a tanítványi életét. Ezért minden fontos egyházi esemény egyik csúcspontja, hogy a gyülekezet és pásztor együtt könyörögnek a Szentlélekért. S hogyan másként tennénk ezt mi, evangélikusok, mint énekelt imádsággal. Furcsa, üres lenne csak prózában. Hiányozna valami – amit csak a szöveget szárnyaira vevő ének tud megadni. Érdemes elgondolkodni ezen akkor, amikor jó néhány istentiszteleti elemet, amit valaha énekeltek, ma csak prózában mondunk. Lehet, hogy a „Jövel, Szentlélek Úristen" énekünkhöz hasonlóan lehetne más imádságot is énekelni?

A gyülekezet könyörgését az esperes így folytatja: „Áraszd ki rá Szentlelkedet, hogy lelkészi szolgálatában téged kövessen, mindenkor igazat szóljon szeretetben, és valamennyi szolgáddal együtt arra törekedjék, hogy a te néped eljusson a hit egységére tebenned, aki az Atyával és a Szentlélekkel élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Ámen."

Legközelebb innen folytatjuk.

■ Dr. Hafenscher Károly (ifj.)

Isten hangszerei: új lelkész és új orgona Nagyalásonyban

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben a 2012-es tematikus év – *reformáció és nők* – egy női lelkész beiktatásával kezdődött. *Pethő Juditot* január 14-én, szombaton a nagyalásonyi templomban iktatta be a Nagyalásony–Dabrony–Nemesszalóki Társult Evangélikus Egyházközség lelkészi hivatalába *Polgárdi Sándor* esperes. Az ünnepi istentiszteleten került sor a finn testvérektől ajándékba kapott orgona felszentelésére is *Szemerei János* püspök szolgálatával.

„Páratlan ünnep, amikor egy lelkipásztort először iktatnak be hivatalába" – kezdte Mk 16,15 alapján tartott igehirdetését Polgárdi Sándor –, majd hangsúlyozta, hogy az egyházban mennyire fontos a lelkésznők szolgálata – egyébként itt, a Veszprémi Egyházmegyében állt munkába egykor az első evangélikus lelkésznő. Az esperes Pethő Juditot arra biztatta: hirdesse Isten igéjét, akár alkalmasnak, akár alkalmatlannak tűnik rá az idő.

Prédikációjában Pethő Judit lelkészi magatartásának „irányelveit" 1Thessz 4,11 alapján foglalta össze : „Szeretnék csendesen élni, szeretném tenni a magam dolgát. Dolgozni a saját kezemmel, és élni az evangéliumot" – mondta. Ez az ige egyfajta mottója lehet szolgálatának és a gyülekezet életének is.

Az ünnepi közgyűlésen *Horváth László* presbiter bevezető köszöntőjében így fogalmazott: „Isten adja áldását erre a házasságra a lelkész és a gyülekezet között!"

A frissen beiktatott lelkésznőnek jókívánságait fejezte ki – többek között – Polgárdi Sándor esperes, *Szabó György* egyházkerületi, illetve *Henn László* egyházmegyei felügyelő. Megható pillanatokat jelentett *Bencze András* püspökhelyettesnek, székesfehérvári lelkésznek és a gyülekezet kórusának a köszöntője, hiszen Judit előzőleg hosszabb időn keresztül közöttük szolgált.

A SZERZŐ FELVÉTELEI

A nagyalásonyi közösség korábbi lelkészei közül *Sághy András, Varga György* és *Pongrácz Máté* kért áldást utódja szolgálatára. A testvéregyházak képviselői szintén örömmel üdvözölték körükben a lelkésznőt.

A humorban sem szűkölködő köszöntőkre válaszolva Pethő Judit elmondta: máris otthon érzi magát a gyülekezetben. Az ünneplés ezután szeretetvendégséggel folytatódott a helyi iskolában.

* * *

Pethő Judit Székesfehérváron született, Tácon és Kemenespálfán nőtt fel. Szakközépiskolai tanulmányai során szoftvertechnológiai és közgazdaságtani ismereteket szerzett. Mivel azonban meghallotta Isten hívását, útja az érettségi után egyenesen az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakára vezetett.

Egyetemistaként két alkalommal járt az Amerikai Egyesült Államokban: először 2003 nyarán három hónapig segítőként dolgozott egy evangélikus táborban a Sziklás-hegységben, a 2004/2005-ös tanévet pedig ösztöndíjjal az Ohio állambeli Columbusban, a Trinity Lutheran Seminary (Szentháromság Lutheránus Szeminárium) hallgatójaként végezte.

Negyedéves teológusként a Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon mentálhigiénés munkatársa volt, ötödévesként pedig tanulmányai mellett párhuzamosan a székesfehérvári gyülekezetben segédkezett. Hatodéves gyakorlatát is itt töltötte Bencze András mentorsága mellett.

Lelkésszé avatását követően beosztott lelkészként továbbra is Székesfehérváron szolgált egészen 2011 augusztusáig, amikor a püspök Nagyalásonyba helyezte. Parókusi alkalmassági vizsgáját 2011. szeptember 12-én tette le.

■ Adámi Mária

A várpalotai evangélikus óvoda által szervezett alkalmon január 12-én, csütörtökön *Szemerei János,* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke tartott előadást *Az ökumené jelentősége a családban* címmel. A püspök többek között arról beszélt, hogy a fizikai és lelki falak építése mennyire fontos szerepet játszott a történelem során. Előadásában hangsúlyozta: Jézusban megvalósult a falbontás, lehetővé vált a határok átlépése.

■ Adámi Mária *felvétele*

Örök, örökölt alkotmányunk

■ Faggyas Sándor

Ha akadt valaki balsors tépte honunkban, aki úgy vélte, hogy Magyarország új alaptörvényének 2012. január 1-jei hatálybalépésével megszűnik a nagyobbrészt áldatlan, terméketlen, értelmetlen vita az alkotmány(ozás) körül, az bizony tévedett. Az alkotmány bírálói, becsmérlői, ellenzői azt tűzték kalózzászlójukra, hogy ezt a – szerintük – nem demokratikus, nem jogállami alkotmányt az első adandó alkalommal eltörlik, és addig sem tartják magukra nézve érvényesnek.

Már önmagában ez az abszurd helyzet is indokolja, hogy néhány szót szóljunk az új alaptörvényről. Az alkotmány *Arisztotelész* óta nem más, mint egy állam polgárai között uralkodó rend, illetve e rendet – a rendezett együttélést – biztosító elvek, normák, szabályok hierarchiája és intézménye. A nagy ógörög filozófus szerint az az ember, aki nem képes a társas együttélésre, aki nem tartja tiszteletben az alkotmányt, az nem része az államnak, akárcsak az állatok vagy az istenek!

Valóban, ha az államok történetét megvizsgáljuk, mindegyikük közös jellemzője, hogy valamilyen törvényes, alkotmányos renddel bírtak, és ez a rend mindaddig fennállt, amíg a közösség tagjai társadalmi cselekvéseik, kapcsolataik során érvényesnek – kötelezőnek vagy követendő mintának, példának – tekintették az írott és íratlan normákat, szabályokat, szokásokat, konvenciókat, tételes törvényeket. Magyar államról is azóta beszélünk, amióta a magyar népcsoportok valamilyen paradigma szerint rendezett közösségben élnek együtt. Fontos, hogy minél több emberben tudatosodjon: Magyarországnak van egy legalább ezeréves alkotmányos hagyománya, kultúrája, tudata!

Úgy kezdtem ezt az írást: *Magyarország új alaptörvénye* – itt érdemes megállni mindhárom szónál. Miért *Magyarország,* és miért nem a Magyar Köztársaság alaptörvénye? Sokan – tudatlanságból vagy szándékos félrevezetésből – azért is bírálják, támadják az alaptörvényt, mert már, úgymond, „nem köztársasági". Ez annyira nyilvánvaló ostobaság, hogy nem érdemes rá sok szót vesztegetni. Magyarország államformája továbbra is köztársaság – ezt az alaptörvény a preambulum *(Nemzeti hitvallás)* után mindjárt az *Alapvetés* harmadik mondatában leírja.

Jelenleg – 1989. október 23. óta – a második köztársaság létezik Magyarországon, az elsőt – a királyság megszüntetésével – 1946-ban iktatta törvénybe a demokratikusan megválasztott Nemzetgyűlés. Sem az 1918-as, önkényes „néphatározatban" deklarált népköztársaság, sem a kommunista diktatúra által 1949-ben sztálini mintára törvénybe foglalt népköztársaság nem tekinthető a jelenlegi, demokratikus és jogállami köztársaság elődjének, legfeljebb kronológiai értelemben.

A második szó az *új,* amely több figyelmet érdemel. Hiszen formailag, szerkezetileg, nyelvileg is valóban új alaptörvényről van szó, amely hatályon kívül helyezte az 1989. október 23-án életbe lépett ideiglenes alkotmányt. Tartalmilag is sok új elem van benne, de e tekintetben nem beszélhetünk gyökeresen új szövegről. Például *Sólyom László* előző köztársasági elnök, az első Alkotmánybíróság elnöke, akinél felkészültebb, precízebb és hitelesebb alkotmányjogászt aligha lehet találni Magyarországon, azt írja legfrissebb esszéjében: a rendszerváltó, 1989/1990-es alkotmány és az új alaptörvény között „a szövegek értelmét tekintve sok tekintetben folyamatosság van", a hagyományos alkotmányos kultúránk élő szelleme az új alaptörvény szövege mögött felfedezhető. Ez azért figyelemre méltó, mert egyébként a volt államfő is az új alaptörvény (számos részének) komoly szakmai bírálói közé tartozik. Bár nem fejti ki, de kimondja azt a nagyon fontos tézist, hogy alkotmányos kultúránk „voltaképpen történeti alkotmányunk ma alkalmazható vívmánya".

Valóban, új alaptörvényünk deklarálja és hangsúlyozza, hogy „tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát". Egyúttal pedig „nem ismerjük el történeti alkotmányunk idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztését". – Ezzel az elvvel, szemlélettel jómagam is egyetértek; már egy tizennyolc évvel ezelőtti újságcikkemben felhívtam a figyelmet arra, hogy a magyar történeti, politikai és államjogi felfogásban – az utóbbi bő fél évszázadot leszámítva – „mindvégig uralkodó volt a hagyománytisztelet és a jogfolytonosság elve, amit a magyar történeti alkotmány testesített meg".

Itt érdemes megállni a harmadik szónál: *alaptörvény* – miért nem alkotmány a január 1-jén hatályba lépett jogszabály neve? Hát azért, mert nem lehet két alkotmányunk! Ha vállaljuk a folytonosságot történeti alkotmányunkkal és szerves nemzeti történelmünk eszmei, erkölcsi, kulturális, jogi vívmányaival, hagyományaival, akkor helyes, ha azt mondjuk, nem új alkotmányt készítünk, hanem új alaptörvénnyel és sarkalatos törvényekkel egészítjük ki, építjük tovább ezeréves alkotmányos építményünket. Alkalmazkodva a kor új kihívásaihoz, követelményeihez, a mai magyar társadalom igényeihez és tágabb közösségünk, az Európai Unió jogos és indokolt (de nem téves, túlzott, időnként diszkriminatív, pláne nem diktátumszerű) elvárásaihoz.

Természetesen mint minden emberi, politikusi alkotás, az új alaptörvény sem tökéletes, több hiba és hiányosság van benne szerintem is, de egészét tekintve máris jobb, mint az előző, ideiglenes volt.

Persze hogy milyen lesz a jövőben, az rajtunk, magyar polgárokon áll, akik mindennapi és közösségi életünkben és a közügyekben kell, hogy tartalommal – magatartásunkkal, erkölcsi tartásunkkal, civil kurázsinkkal – megtöltsük az új alaptörvény adta formát, illetve kereteket, s megőrizzük az őseinktől örökölt hazát és szabadságot. Önmagunk, családunk, nemzetünk javára, Isten dicsőségére. Abban a polgári, patrióta szellemben, ahogy *Deák Ferenc* mondta az 1861. évi országgyűlésen: „Az ország alkotmányos szabadsága nem oly sajátunk, melyről szabadon rendelkezhetnénk, hitünkre bízta a nemzet annak hű megőrzését, s mi felelősek vagyunk a haza s önlelkiismeretünk előtt."

A szerző újságíró, a Magyar Hírlap lapszerkesztője

Imahét a Krisztus-hívők egységéért

▶ *Folytatás az 1. oldalról*

A MEÖT elnöki tisztét is betöltő főpásztor – egyebek mellett – rávilágított arra, hogy „a földön a keresztények életének megváltozását is jelenti a megváltás. (…) Ez a megváltozás akkor lehetséges, ha az örök élet hite, a Krisztus életéből fakadó újjászületés hite átjárja az életünket."

Miután az egybegyűltek *Tarr Zoltán* református zsinati tanácsos vezetésével elmondták az *Apostoli hitvallást, Gáncs Péter* evangélikus elnök-püspök imádkozott az egységért és a megváltozásért. A *Miatyánkot Kalota József* ortodox érseki vikárius mondta el a gyülekezettel, az „elköteleződés" imádságát pedig *dr. Bóna Zoltán* református lelkész, a MEÖT korábbi főtitkára.

FOTÓ: BARTA IMRE

Az ambónál Steinbach József dunántúli református püspök, a MEÖT elnöke

A *Himnusz* eléneklését követően ortodox főpásztorok elbocsátó áldásai hangzottak el, majd a szolgálattevők kivonulásával ért véget a 2012. évi ökumenikus imahét magyarországi nyitó istentisztelete.

■ TPK

A március 2-i női világimanap elé…

Az egyetemes imahét zárását követően gyakran szembesül az ember egyfajta hiányérzettel. Milyen jó ezekben a napokban átélni a Krisztusban hívők egységét, együtt könyörögni és dicsérni az Urat, megfeledkezni a bennünket elválasztó felekezeti határokról, ráérezni közös küldetésünkre! Az imahét elmúltával azonban újra „magunkra" maradunk. Megszokott közösségeinkben talán éppen az elmúlt napok áldásaiból merítünk, de hiányzik a testvérfelekezetekkel átélt teljesség, az egyetemes egyház élménye.

Március első péntekén ennek megélésére ismét mód nyílik! Nem csupán a helyi ökumenét tapasztalhatja meg újra, hanem szó szerint a lakott földdel (az *ökumené* szó jelentése: „lakott föld"), Isten egész világot átfogó egyházával kerülhet közösségbe az, aki részt vesz a nők világimanapja idei alkalmán. Harminchat órán át hangzik majd a dicséret és könyörgés hangja szerte a glóbuszon, Tonga szigetétől indulva egészen Szamoáig, ahol – az időzónák sorában – „utolsóként nyugszik a nap".

A több mint száz esztendővel ezelőtt Észak-Amerikából elindult mozgalom néhány évtizede Magyarországon is követőkre talált. Huszonhat esztendeje pedig már szervezett formában rendezik meg: az imaünnepet hazánkban a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) női bizottsága készíti elő.

Az istentisztelet liturgiája magyarul vehető kézbe, képeslapok, fotó- és zenei anyagok készülnek, hogy a gyülekezetek minél színesebb alkalmakat tarthassanak. Az utóbbi években – a korszerű technikának köszönhetően – a MEÖT honlapjáról, internetes letöltéssel érhetők el ezek az anyagok.

Az ökumenikus női bizottság tagjai évről évre előkészítő konferenciát szerveznek, amelyen bemutatják az imanap liturgiáját, bibliatanulmány keretében feldolgozzák az alkalomra választott igeszakaszt, szólnak az istentisztelet anyagát összeállító asszonyokról, országuk jellegzetességeiről.

Az idei esztendő témáját maláj nők választották *Győzedelmeskedjen az igazságosság!* címmel.

A több szigetből álló, összességében 329 750 négyzetkilométer területű Malajzia az ellentétek országa. A technika legújabb vívmányai mellett erős szerepük van az évszázados hagyományoknak. A többféle népcsoportból összetevődő lakosság, a különböző vallások kavalkádja számos etnikai, hatalmi villongás forrása. A feszültségek közepette szükség van tisztánlátásra, Istentől vezérelt bölcsességre, de egyben a gonoszság, a hamisság leleplezésére is. A mottó utal Ámósz próféta kiáltására: *„Áradjon a törvény, mint a víz, és az igazság, mint a bővizű patak!"* (Ám 5,24)

■ B. Pintér Márta

Akinek már ez a néhány sor is felkeltette az érdeklődését, azt szeretettel várják az ökumenikus nőbizottság tagjai idei világimanapi előkészítő konferenciájukra január 28-án 10 órától 15 óráig a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházába (1117 Budapest, Magyar tudósok krt. 3.).

A NORVÉG EGYHÁZ BIBLIÁVAL IS INTEGRÁLJA NYELVROKONAINKAT

A számik a rénszarvasszánon is olvassák az Írást

▶ A norvégek az új Bibliát szavazták 2011 bestsellerlistájának az élére. A Norvég Bibliatársulat (NBS) a jó hírt két nyelvváltozatban – *bokmål* és *nynorsk* – készítette el tizenkét évi fordítói munkával. A könyvből néhány hét alatt nyolcvanezer példány kelt el. A Norvég Egyház ezzel és új integrációs programjával is arra törekszik, hogy távoli finnugor nyelvrokonaink, a számi kisebbség hitéletét erősítse.

Ez az új norvég bibliafordítás harminc év óta az első ilyen vállalkozás – mondja *Stine Smemo Strachan,* a társulat egyik vezetője. Eredetileg huszonötezer példány kiadását tervezték, de mivel a vásárlók ezt gyorsan elkapkodták, újabb hetvenkilencezer példányt nyomtattak.

Biztosan nemcsak a hitüket aktívan gyakorló evangélikusok vásárolják az új fordítású Bibliát, hanem más felekezethez tartozók is, illetve olyanok, akik egyszerűen csak érdeklődnek a Szentírás iránt.

A könyvesboltokat – Oslóban és másutt – és terjesztőket valósággal megrohamozták az érdeklődők. A bibliafordítás valóságos kulturális eseménnyé vált. A jó hírt az eredeti héber és görög szöveg alapján teológusok, nyelvészek, irodalmárok közös munkával formálták olyanná, hogy a mai embert hatásosan tudja megszólítani.

A norvég államegyházról

A *Norvég Egyháznak,* amely evangélikus államegyház, a 4,9 milliós lakosság nyolcvan százaléka a tagja. A lutheri evangélikus hit 1537 óta – Dániához hasonlóan – hivatalos vallás az északi országban; *III. Keresztély* dán–norvég király ekkor tért át a katolikusról a reformált hitre, amelyet *Luther* tanításait követve vett fel.

Sok helyütt jurtaszerű nagy sátorban tartják istentiszteleteiket

A király nevéhez fűződik az államegyházi rendszer kialakítása, amelyet 1660-ban az abszolút monarchia bevezetése végleg megszilárdított. Püspököket, teológiai tanárokat vagy lelkészeket a király joga kinevezni, s mindezek állami hivatalnokok.

Az egyház felépítése püspöki-zsinati rendszerű, „felülről lefelé" építkező, 1284 gyülekezettel, 106 egyházmegyével, 11 püspökséggel. Az egyháznak a mindenkori király a feje, aki „hivatalból" evangélikus. Az egyház költségvetését a norvég parlament határozza meg. A nyolcvanöt tagú *egyetemes* vagy *főzsinat* évente egyszer ülésezik, amikor a legfontosabb aktuális kérdésekről döntenek.

Hivatalból tagja a zsinatnak a számi népcsoport két képviselője is, akik a *számi egyházi zsinatot* jelenítik meg a főzsinatban. Legutóbb a testület arról határozott, hogy sokkal hatékonyabban fogják az elkövetkező öt évben integrálni őket, mint eddig.

Tizenkét évi munkával készült el az új norvég bibliafordítás

Kik a számik, sarkköri nyelvrokonaink?

A számi – hazánkban közismertebb néven *lapp* – finnugor nyelvet beszélő népcsoport. Őket tartják az északi vidékek őslakóinak. Ma mintegy százötven-százhatvanezerre tehető a lélekszámuk, és négy ország területén élnek: Norvégiában, Svédországban, Finnországban és Oroszországban. Megélhetésüket főként rénszarvastartás biztosítja, de vadászattal, halászattal és kézművességgel is foglalkoznak.

Vallásukat tekintve jó részük evangélikus, de van közöttük ortodox is, főként az orosz területen. (Hagyományos vallásuk a sámánizmus volt.) Nemzeti ünnepük február 6., ezt mindegyik országban megtartják. Himnuszuk 1906-ban íródott, és külön zászlajuk van.

A kereszténységet római katolikus misszionáriusok vitték el hozzájuk a korai 13. században. A reformáció hatására az evangélikus hitre térítés némelykor igen határozott módon történt, talán ennek is tudható be, hogy a számik sokáig csak amolyan „vasárnapi" keresztyének voltak, otthon a hagyományos ősvallást gyakorolták.

A Norvég Egyházba térítésük „a számik apostolának", *Thomas von Westennek* a nevéhez fűződik. Az 1720-as években került sor „sieidi"-nek nevezett természeti templomaik, ember alakú kőfaragványaik ledöntésére, szent hegyeik *(álda)* elhagyására. (Oroszországi rokonaikat egy *Trifon* nevű ortodox szerzetes térítette meg a 16. században.)

Az *Újszövetség* első fordítása 1755-ben a négy nyelvjárást magában foglaló számi nyelv *ume-számi* nyelvjárásában jelent meg, míg az első teljes Szentírást 1811 óta olvashatják számiul.

Az iskolázás következtében a számik norvégül is értenek, ezért jelent nekik is nagy eseményt a Biblia modern fordítása és tetszetős kiadása, amely így a szelíd integráció további, mindennapi eszköze lett.

A Számi Egyház a multikulturális testvériség felé

Azóta, hogy a norvég politika 1989-ben elismerte saját parlamentjüket, a *Számediggit,* megindult a számik erőteljesebb integrációja a Norvég Egyházba, de két külön püspökségben, illetve saját egyházi „önkormányzattal", azaz zsinattal. A számi zsinat vezetője *Tore Johnsen,* főtitkára *Rávdná Turi Henriksen.* Sok helyütt jurtaszerű nagy sátorban tartják istentiszteleteiket.

A hivatalos Norvég Egyház 1997-ben nyilatkoztatta ki, hogy jóvá akarja tenni a számik ellen vallási alapon elkövetett korábbi vétkeket.

Jens-Petter Johnsen főzsinati szóvivő elmondta: a következő öt évben még erőteljesebbé kívánják tenni a számik részvételét a norvég egyházi életben. „Azt szeretnénk, ha a számi egyházi élet valóban egyenrangú és természetes része lenne a Norvég Egyház életének a multikulturális testvériség szellemében."

A Norvég Egyház 2011-es főzsinata határozatba foglalta, hogy a számik az egyházon belül élhetik a maguk sajátos közösségi életét, s mint ősi népet a norvégek is tiszteletben tartják őket. 2012–2016 között új lelkészi állásokat hoznak létre, és szorgalmazzák további számi származású lelkész kiképzését. Anyanyelvükön mondhatják a liturgiát, lesz új bibliafordításuk, anyanyelvükön tanulhatják népük és egyházuk történetét, az iskolákban is használhatják nyelvüket.

A számik érdekes és színes s talán kissé titokzatos népcsoportját képezik kontinensünknek, s minden bizonnyal a világ lutheránusságának is.

■ Dr. Békefy Lajos

Teológia, diplomácia és biztonságpolitika

Interjú dr. Fischl Vilmossal, a MEÖT új főtitkárával

▶ *Dr. Fischl Vilmost* 2011. december elején választották meg a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) főtitkárává. Szeretnénk most bemutatni őt mindazoknak, akik nem ismerik. Interjúnkban az evangélikus lelkésszel az egyházügyi törvényről, valamint jövőbeli terveiről is beszélgettünk.

2011. december 30-án a parlament újra megszavazta az egyházügyi törvény némileg módosított változatát. Ennek a MEÖT-re vonatkozóan is vannak következményei, hiszen jelenleg tizennégy egyházat fogad el a parlament, ám ezek közé számos olyan nem került be, amelyek a MEÖT tagjai. A MEÖT korábbi vezetősége, *dr. Bóna Zoltán* főtitkár és *D. Szebik Imre* elnök ezzel kapcsolatban már nyilatkozott, és kérte a tagegyházak felvételét. Ez azonban nem történt meg. Fischl Vilmos ilyen örökséggel kezdi meg munkáját 2012. január 1-jétől.

* * *

– A MEÖT új főtitkáraként milyen lépéseket tervez az egyházügyi törvény bevezetésével összefüggésben?

– Igaz ugyan, hogy az egyházügyi törvény tizennégy egyházat jelölt meg, amelyek ezentúl állami támogatásban részesülnek, ám türelmi idő van még február végéig, amikor is majd a parlament fog dönteni arról, hogy melyek azok, amelyek – 2011 második felében kérelmezve egyházzá nyilvánításukat – még felvételt nyerhetnek. Véleményem szerint a törvényi feltételeknek megfelelő egyházaknak jó esélyük van a bekerülésre. A metodisták, anglikánok, pünkösdisták, adventisták szerintem be fognak még kerülni ebbe a kategóriába. Ez a tizennégyes kör tehát ebben a két hónapban még bővülni fog.

Ezeknek az egyházaknak vannak nevelési-oktatási és szeretetszolgálati intézményeik, így fontos állami feladatokat is átvállalnak. Ezt a kormányzatnak is támogatnia kell. Tehát ilyen szempontból a felvétel még nincsen lezárva. Természetesen a MEÖT azon van, hogy a mi tagegyházaink számára védőernyőt és érdekképviseletet nyújtsunk. Azon fáradozunk, hogy tagegyházaink, de támogató egyházaink is bekerüljenek majd a bejegyzett egyházak kategóriájába.

– Változás történt azonban a törvényben: immáron ezer tag megléte a feltétel, és hogy az adott egyház legalább száz éve működjön nemzetközi szinten vagy legalább húsz éve szervezett formában, egyesületként Magyarországon. Ezt nem biztos, hogy bizonyos kisegyházak teljesíteni tudják…

– Ez sajnálatos tény, de ha például nem lenne meg a húszévnyi működés, később újra próbálkozhatnak a bejegyzésükkel. Fontosnak tartom tisztázni azt, hogy nagyon kellett már egyfajta szabályozás a kérdésben. A több mint háromszáz egyház nem volt valós. Sokan visszaéltek ezzel, és vám- meg adókedvezmények kérelmezésére használták fel egyházi státusukat. Sok egyház vállalkozásként működött, e célból jöttek létre, hiszen elég volt száz tag, és máris ebbe a kategóriába kerülhettek. Ezeket a kérdéseket tehát mindenképp rendezni kellett.

– Az egyházak közé a keresztségen kívül más vallások képviselői sem kerülhettek be.

– Akár a muszlimokat, buddhistákat vagy a Krisna-tudatúakat nézem, bírnak vallási értékkel, amely miatt bekerülhettek volna e kategóriába. Minden bizonnyal ők is kérvényezni fogják vagy már kérvényezték is a felvételüket. A MEÖT az egyházak érdekében a kormányzathoz írt levelében azt is hangsúlyozta, hogy szeretnénk, ha valóban a vallásszabadság jegyében történne az egyházak-vallások felvétele. Február végéig minden bizonnyal az ő ügyük is eldől.

FOTÓ: BARTA IMRE

– A tagegyházak Önt jelölték a MEÖT főtitkári posztjára. Jelölti bemutatkozó beszédében novemberben utalt arra, hogy Ön nyitott a változásokra, és fontos feladatnak tartja, hogy a MEÖT közel lépjen az emberekhez, észrevegye, hogy milyen új igények jelentkeznek az egyházak és híveik között. Mire célzott ezzel?

– Ez az interjú az én MEÖT-beli negyedik munkanapomon készül. Át kell még tekintenem a helyzetet, hogy mi hogyan működik a tanácson belül, milyen pozitív változásokat tudunk majd eszközölni. Január végéig még a gyülekezetem ügyeit is intézem, ráadásul az ökumenikus imahét alkalmait is koordinálnom kell, így nem látom még teljesen át a helyzetet, de bizonyos, hogy szeretnék a gyülekezetek felé elmozdulni. Szeretném, ha éreznék, hogy az Ökumenikus Tanács nekik is szól.

Szívesen vállalnék előadásokat az ökumené témaköréből. Ez azért is fontos, mert ha társadalmunkat megnézzük, kiderül, hogy sok vegyes házasság van Magyarországon. Akár egy családon belül is lehetnek katolikusok, reformátusok és evangélikusok, s sok esetben gyülekezeteinkbe is járnak – házastársuk miatt – más felekezethez tartozó hívek.

Fontos tisztázni, mit jelent ma így élni. Hogyan lehet egyik vasárnap az egyik, másik vasárnap a másik templomba járni? Hogyan lehet a gyerekeket ökumenikus szellemben, egymás hitére nyitottan nevelni? Ez lehet, hogy az egyházi vezetőknek furcsa, de a kisebb közösségekben élőknél már elfogadott. Sőt el is várják, hogy a lelkészek ne csak beszűkülten a saját egyházi érdekeiket nézzék, hanem nyitottak legyenek más egyházak irányában is.

Fontosnak tartom azt is, hogy tagegyházainkban, illetve akár azokon kívül is, lelkészi munkaközösségekben, értekezleteken népszerűsítsem az ökumenét, és együtt gondolkodjak velük arról, hogy bizonyos területeken hogyan tudunk együtt dolgozni. A MEÖT-nek fontos bizottságai vannak, amelyek teológiai, szociáletikai és más kérdésekben mérvadó véleményeket tudnak kidolgozni, de kell az is, hogy ezek lelkészkörökben is ismertté váljanak és támogatásra leljenek.

Kapcsolatokat szeretnék kiépíteni a Magyarországon kívüli, különböző felekezetű magyar egyházakkal. A határon túliak el is várják, hogy figyeljünk rájuk. A Magyar Református Egyház, a Magyar Evangélikus Konferencia fontos ernyőszervezetek e téren, de a MEÖT – tagegyházai révén – túlmutathat ezeken a kezdeményezéseken. Bár munkánk alapvetően Magyarországra koncentrálódik, de anyagokkal, előadásokkal, kapcsolatok ápolásával természetes módon nyújthatunk segítséget.

– És gondolom, az Egyházak Világtanácsánál, valamint más nemzetközi ökumenikus szervezeteknél is be kell mutatkoznia…

– A MEÖT az Egyházak Világtanácsának (EVT) tagintézménye. Érdekes történelmi tény, hogy 1943-ban alakult meg az Ökumenikus Tanács a református, evangélikus és unitárius egyházak közreműködésével. Az Egyházak Világtanácsa ekkor még nem létezett, ez 1948-ban alakult meg. Akkor mintaként tekintettek ránk. Később azonban mi is beléptünk az EVT-be, de mivel csak a Szentháromságot valló egyházak lehetnek tagjai, így akkor az alapító unitáriusoktól megváltunk, és azóta ők támogató egyházunk. 2013-ban az Európai Egyházak Konferenciája Budapesten rendezi majd meg a nagygyűlését, amely komoly alkalom lesz a nemzetközi kapcsolatok építésére. Ennek előkészítésében természetesen mi is részt veszünk.

– Elődje, dr. Bóna Zoltán adott-e valamilyen tanácsot Önnek, amikor átadta a hivatalát?

– Bóna Zoltán azt mondta nekem, hogy mindig próbáljak nyitott lenni különböző kérdésekben, amelyekkel szembe találom magam, és próbáljak megfontoltan válaszolni rájuk, mert az ökumené sajnos nagyon törékeny. Tehát egyfajta érzékenységre hívta fel a figyelmemet, és én ezt igyekszem megfogadni. Próbálok nyitott lenni, ha szükséges, cselekedni és nem sarkosan fogalmazni.

– Lát-e arra esélyt, hogy a tagegyházak, illetve a támogató szervezetek sorát bővíteni lehessen a jövőben?

– Vannak tagegyházak, támogató szervezetek és támogató egyházak a MEÖT-ben. Bővülésre látok esélyt például a kopt egyházzal. Van már saját templomuk is, egyiptomi egyházi vezetőjük tavaly szentelte fel. Látok támogató szervezetekre is esélyt. Érdekes, hogy például a Protestáns Újságírók Szövetsége még nem támogató szervezetünk. Velük mindenképpen szeretnék előrelépést.

– Elnök társával, Steinbach József református püspökkel együtt indultak januárban. Volt-e már stratégiai megbeszélésük?

– Igen, volt már néhány megbeszélésünk. Havonta egyszer ülésezik az operatív testület, amelynek ülésein mindig a következő hónap ügyeit fogjuk megtárgyalni. Ez még előttünk áll.

Emellett februárban szeretnénk majd összehívni egy rendkívüli közgyűlést, mert az egyházi törvény bennünket is érint. Eddig a MEÖT egyházi szövetség volt, mostantól egyházi társadalmi szervezet lesz. Mivel a tagegyházak létszáma nem számít, hanem csak a testületek tagjai, ezek viszont nem tesznek ki ezer embert, így nálunk is változás lesz, és a bírósághoz beadandó papírok miatt kell összehívnunk a közgyűlést.

– Ez a változás anyagiakban jelent valamit?

– Mi eddig sem kaptunk állami támogatást. Annyiban jelent változást, hogy eddig a különböző pályázatokba sokszor nehezen fértünk bele, de társadalmi szervezetként nagyobb esélyünk lesz.

– Június 1–3. között lesz Budapesten a Reménység fesztivál. Ebben a MEÖT is részt vesz.

– *Billy Graham* fia, *Franklin* híres prédikátor, aki szerte a világban megszervezi ezeket az igehirdetési alkalmakat. Magyarországon külön irodát hoztak létre, és a baptista egyház koordinálásában – és persze a magyarországi egyházak támogatásával – már javában folynak az előkészületek. A Papp László Budapest Sportarénában napi több mint tízezer emberrel számolnak. Az egész országot és a határon túliakat is szeretnék megmozdítani, ébredést elindítani. Ez kiemelt esemény lesz a MEÖT idei programjában is. Miért? Mert a lelki megszólítottságot, Krisztus üzenetét közvetíti. Nemcsak a MEÖT vagy egy-két egyház támogatja, hanem még a katolikus egyház és kisebb szabadegyházak is. Ez nem átlagos nagyegyházi összefogás lesz.

– Októberenként a reformáció hónapja rendezvénysorozat alkalmai még a MEÖT kiemelt eseményei. Tervez-e valamiféle változást ebben?

– Szeretném a reformációi gálaestet, amelyet az Uránia Nemzeti Filmszínházban rendeznek, népszerűbbé tenni, a fiatalabb generációk felé nyitni. Az eddigi évek tapasztalata alapján a gálaestre ellátogatók átlagéletkora erősen nőtt. Azt gondolom, hogy ezen jó lenne változtatni. Korábban kétezer-ötszáz főt is meg tudtunk mozdítani ezzel, az elmúlt évben ötszázan jöttek el.

Jó lenne, ha a fiatalok számára is ismert, közkedvelt, hiteles személyiségek lépnének fel. Olyanok, akikről a világi média is hírt ad. Át kell gondolni, kik azok, akiket be tudunk ebbe vonni. Fontos lenne, ha egyházi vezetőink, püspökeink, felügyelőink is részt vennének ezen az esten, s világi vezetőket is szeretnék megszólítani, hogy részvételükkel emeljék a gálaest rangját.

– Az Ökumenikus Tanács vezetősége jelölte, és a közgyűlés – titkos szavazással – választotta meg Önt. Mit szólt, amikor felkérték a posztra?

– Első hallásra megdöbbentem azon, hogy miért egy egyszerű evangélikus lelkészre esett a választásuk. De természetesen rendkívül örültem ennek a megtiszteltetésnek. Mivel egyhangú jelölés volt, éreztem a felelősséget is, és örömmel vállaltam a jelöltséget. Próbálom ezt a bizalmat megszolgálni. Megbízatásom hat évre szól. Egyelőre ennyiben gondolkodom, hogy utána mi lesz, azt Istenre bízom.

– Mint csővári evangélikus lelkész most megválik a hivatalától. Mit szólt a gyülekezete, amikor bejelentette új tisztségét, és ezzel egyben távozását is?

– Tizenkét éve és öt hónapja vagyok Csőváron lelkész, és tíz éve vagyok a repülőtéri lelkészségen. A reptéri szolgálat változatlanul megmarad, mert ez heti pár órás elfoglaltságot jelent majd, de a gyülekezeti lelkészi szolgálatot le kell adjam, ezt nem tudnám már ellátni. Január 31-étől lemondtam. A gyülekezet egyáltalán nem örült ennek, de azóta már folyamatban van az utódlásom. Ajánlottam magam helyett másik lelkészt, akinek személyéről majd a gyülekezet fog dönteni.

– Teológiai végzettsége és lelkészi munkája mellett világi irányultsága is van: külügyi szakértő és a hadtudományok doktora. Ezeket a képzettségeit hogyan fogja most kamatoztatni?

– A főtitkári tisztség egyházdiplomáciai tisztség is. A Budapesti Corvinus Egyetemen szerzett diplomata végzettségemnek ilyen szempontból biztos hasznát fogom venni. Akár hazai, akár nemzetközi viszonylatban nézzük, a diplomáciai érzéket és készséget használni kell a kapcsolatkezelés terén.

Hadtudományi végzettségemet ezúttal valószínűleg nem fogom használni, „szent háborút” nem hirdetünk meg, de mert szakterületem a biztonságpolitika volt, ebben azért látok némi mozgásteret. Az egyházak védelmében arra kell törekednünk, hogy mindegyik egyház biztonságban érezze magát, és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa e tekintetben mindent meg is fog tenni a jövőben.

Azt gondolom, hogy mindegyik szakterületemből lesz egy-egy csipetnyi a munkámban, így a teológiából, a diplomáciából és a biztonságpolitikából is. Ezeknek az összessége jó hangulatot is tud teremteni a tagegyházak közösségében.

Dr. Fischl Vilmos 1972-ben született Békéscsabán. Felsőfokú tanulmányait az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, a Budapesti Közgazdaságtudományi (Corvinus) Egyetem Posztgraduális Nemzetközi és Diplomáciai Tanulmányok Intézetében (BIGIS), valamint a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen, a Hadtudományi Doktori Iskola Biztonságpolitikai Tanszékén folytatta. Ösztöndíjas volt a Kuvaiti és a Tuniszi Egyetem arab szakán. Nyelvismerete: angol, arab, német.

Az alberti és a csővári evangélikus gyülekezetben, valamint a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren szolgált lelkészként.

Tagja a Johannita Lovagrendnek, a Repülőtéri Lelkészek Nemzetközi Szövetségének (IACAC) és a Protestáns Újságírók Szövetségének (Prúsz) is. Tudományos tagságát tekintve a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja, és a Magyar Hadtudományi Társaságnak is tagja. Korábban a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) közgyűlési tagja és a vallási és dialógusbizottság elnöke volt.

Forrás:
Horváth-Bolla Zsuzsanna
Evangélikus.hu

Evangélikus gimnáziumok a száz legjobb magyar középiskola között

A 2012 januárjában megjelent, többféle számításon és objektív adaton alapuló, összesített rangsorban a száz legjobb magyar középiskola között a Deák Téri Evangélikus Gimnázium a 29. helyre került. Az egyházi iskolák közül egyedül a budapesti Piarista Gimnázium előzi meg az evangélikus intézményt. A tizenhárom evangélikus középiskola közül még kettő került be a legjobb százba: a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Kollégium és Szakképző Iskola (76.), valamint a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium (83.).

A Quattrocento Kiadó a magyarországi négy-, hat- és nyolcosztályos gimnáziumok, szakközépiskolák, technikumok eredményeit összehasonlítva alakította ki rangsorát.

Tokaji Zsolt, a kiadó vezetője az MTI-nek elmondta, elsősorban a „hagyományos" szempontokat vették figyelembe, tehát az érettségi eredményeket, az országos középiskolai tanulmányi versenyeken való részvételt, a továbbtanulási és nyelvvizsgaarányokat, továbbá a 2010. évi országos kompetenciamérés eredményét (a 2011. évi adatok még nem hozzáférhetők).

Ezeken kívül más körülményeket is vizsgáltak, például a kollégiumi lehetőségeket, a speciális fakultációkat, az oktatott idegen nyelvek számát, a nemzetközi kapcsolatokat. „Az is kell, hogy a diák jól érezze magát az iskolában, hogy szeressen is oda járni. Ha vannak jó szakkörök, sport- és szabadidős programok, kirándulások, ha jó a tanári gárda, ha jól felszerelt az épület, könnyen kialakul a jó iskolai légkör" – írta a kiadvány bevezetőjében *Varga Dóra* főszerkesztő.

A sorrend felállításakor a különböző szempontokat más-más mértékben vették figyelembe. A tanulmányi eredményeket 80 százalékban, a tanulmányi szolgáltatásokat (például a tehetséggondozó foglalkozások száma, a termek felszereltsége, az egy diákra jutó könyvtári könyvek száma) 12 százalékban, végül az úgynevezett kényelmi szolgáltatásokat (megközelíthetőség, sportolási és ruhatárolási lehetőségek, szabadon használható számítógépek száma) 8 százalékban.

A kiadó „abszolút sorrendet" kívánt felállítani azáltal, hogy minden szempontot egyetlen rangsorban érvényesített, nem pedig szempontonként készített külön-külön listákat. Ugyanakkor jelzi a rangsorban, hogy az adott iskola a kompetenciamérés és az érettségi eredmények tekintetében hányadik helyen áll.

Az első alkalommal megjelenő kiadvány listáját a Fazekas Mihály Gimnázium vezeti, mögötte a szintén fővárosi Szent István Gimnázium, a harmadik a veszprémi Lovassy László Gimnázium lett. A tizedik helyen a budapesti Piarista Gimnázium áll. Az első tíz helyen gimnáziumok találhatók, közülük hét szerepel a *Köznevelés* című folyóirat decemberi számában publikált középiskolai rangsor tíz legjobbja között is.

A vegyes, gimnáziumi és szakközép-iskolai képzést is nyújtó középiskolák közül sorrendben a budaörsi Illyés Gyula Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola (17.), a nagykanizsai Batthyány Lajos Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola (23.), valamint a székesfehérvári Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola (28.) szerepelt a legjobban az összehasonlításban.

„Szerencsére a vidéknek nem kell szégyenkeznie: az általunk legjobbnak ítélt száz iskola listáján csak alig érződik a főváros túlsúlya. Szerepelnek rajta egyházi és önkormányzati iskolák egyaránt, több száz éves múltra visszatekintő intézmények éppúgy, mint a rendszerváltás környékén alapítottak. Oktatási kínálatuk is meglehetősen színes: négy, öt, hat és nyolc évfolyamos képzések közül lehet válogatni, indulnak szép számmal nyelvi tagozatok, humán és reál osztályok" – összegezte az eredményeket a főszerkesztő.

Forrás: MTI / Evangélikus.hu

A kovácsmester fia

Valahogy akadoztak tavaly a köszöntések. Késtek, mert újból és újból elhívták az ünnepeltet. Könnyű kitalálni, hogy kik: a rajongó gyerekek. A legfiatalabbak az ország minden tájáról. Volt, ahol egy egész osztály, minden gyerek rajzolt valamit a hetvenöt éves írónak. (Közöttük még ifjabb lett, húszat is letagadhatott volna.) Volt, aki Szegedről jött édesanyjával, mások Debrecenből, Sopronból, és dedikálás után már utazott is vissza. A *Süsü, a sárkány,* a *Pom Pom meséi, A nagy ho-ho-ho-horgász,* a *Mirr-Murr kalandjai* és még sok más mese atyja gazdag életművével bizonyította: nincs fontosabb küldetés, mint a gyerekeknek írni! Szépet és lélekemelőt. Olyat, amiben ott bujkál eleink tiszta arca, mai életünk öröme és bánata, benépesítve a teremtő képzelet örök alakjaival.

A gyerekek a leghűségesebb olvasók. Ők szavaztatták meg a Zalaegerszeghez közeli Teskánd község vezetőit, hogy az iskola *Csukás István* nevét vegye föl. Ennél csodásabb díjat nem kaphat író, aki az egyik legmagányosabb ember a világon: üres papír fölé hajol, vagy számítógép előtt görnyedezik egész nap.

Szerencsés volt Csukás István indulása: a zene bűvöletében élt Békéstarhoson, a zeneiskolában. Ahová lejárt *Kodály Zoltán,* s később a diákot bevonta a *Kis emberek dalai* című füzet munkálataiba. Együtt dolgozott *Weöres Sándorral.* Innen pedig már csak egy lépés kellett, hogy *Kormos István* biztatására mesét kezdjen írni.

Kevesen tudják, hogy Csukás remek költő, s a derűsebb vonulathoz tartozik. Ahogy Gombóc Artúrt magáról mintázta, rímekben tobzódó verseiben is előkerülnek vidám témák: hogyan adott le, azután szedett vissza – saját maga főzte – baráti vacsorákon húsz kilót. Csukás groteszk, vidám-szomorú meséiből határtalan életöröm sugárzik. Az első ifjúsági regényéből, a *Keménykalap és krumpliorrból* készült film az 1975-ös hollywoodi televíziós fesztiválon elnyerte az év legjobb gyermekfilmjének díját.

Kérdezhetjük: mi lehet a titka, hogy 1961-től napjainkig új és új olvasókat vonzanak munkái? Hogyan lett a kisújszállási kovácsmester fia ünnepelt író? Tehetsége és szorgalma, végtelen alázata a magyarázat; az, ahogyan lehajol a legkisebbekhez.

A mesék fantáziavilágába hívja olvasóit, és szüntelenül új kalandokba fog. Hetvenöt évesen is tele van tervekkel, kíváncsisággal. És nem szégyell tanulni. Hiszen a gyerek remek nyelvteremtő, ki-be fordítja a kifejezéseket, sosem volt szavakat alkot. Mondhatni, ez a közös munka, versengés őrzi meg fiatalnak, mindenre figyelő felnőttnek Csukás Istvánt.

Fenyvesi Félix Lajos

Püspöki közbenjárás kellett…

Sürgős megegyezésre volt szükség a Szarvas-Újtemplomi Evangélikus Egyházközség és a város képviselő-testülete között. Olyan épületbe költöztetik az iskolát, amelyben tulajdonrésze van az egyházközségnek.

Szokatlan pillanatnak lehettek tanúi mindazok, akik követték január 14-én, szombaton délután az egyik helyi televíziós csatornán a szarvasi képviselő-testület rendkívüli ülését. A pulpituson ugyanis *Babák Mihály* polgármester mellett *Gáncs Péter* evangélikus püspök foglalt helyet.

Az apropót az adta, hogy sürgős megegyezésre volt szükség a Szarvas-Újtemplomi Evangélikus Egyházközség és a város képviselő-testülete között. Az önkormányzatnak ugyanis (az év végén megkapott hatszázmilliós kártalanítás folyományaként) jövő június végéig ki kell ürítenie a Székely Mihály tagintézményt, ahol jelenleg a szakmunkásképzés folyik.

Az épület kiürítése iskolák költözésének egész sorát vonja maga után, a sor végén pedig marad a Fő téri általános iskola, melynek elhelyezésére az egykori Petőfi-iskolát szemelték ki. Igen ám, de ebben a város mellett huszonkét százalékos tulajdonrésze van az újtemplomi egyházközségnek is.

A város ingatlancserét javasolt az egyházközségnek: a huszonkét százalékos tulajdonjogért cserébe átadnák a vásártéri óvodát, melyet évtizedek óta egyébként is az egyházközség üzemeltet. A megegyezés nehezen született, ezért kérték a püspök közbenjárását.

Végül szombaton Gáncs Péter püspök vezetésével egyházközségi közgyűlést tartottak az újtemplomiak. Az eredményt Gáncs Péter ismertette a helyi televízióban a város nyilvánosságával: a negyvennégy tagú közgyűlésben harmincan igennel voksoltak a tulajdoncserére. Azt kérték a várostól, hogy átadás előtt a vásártéri óvodát újítsák fel, cseréljék ki a nyílászárókat.

A püspök bejelentette azt is, hogy az egyházközségi közgyűlés döntése alapján a jelenlegi szakmunkásképző épületét (amelyet a város a hatszázmilliós kártalanítás fejében átadott az államnak, az állam pedig átadta az evangélikus egyháznak) jövő nyártól a Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola használhatja.

Az ingatlancseréről szóló dokumentumot a város nyilvánossága előtt Babák Mihály polgármester, Gáncs Péter püspök, *Laczi Roland,* az újtemplomi egyházközség igazgató lelkésze és *Molnár Pál,* az egyházközség felügyelője látta el kézjegyével.

Az, hogy a kérdés ily módon megoldódott, egyben azt is jelenti, hogy az önkormányzatnak nem kell új iskolát építenie a Fő téri intézmény részére. Megegyezés híján ugyanis ez lett volna a másik megoldás. A kártalanításként kapott hatszázmilliót így nem iskolaépítésre, hanem a Petőfi-iskola felújítására fordíthatják.

Forrás: beol.hu

HIRDETÉS

A *leprások világnapja* központi ünnepségét, a nagygyűlést január 29-én, vasárnap 4 órakor a fasori evangélikus templomban (Budapest VII., Városligeti fasor 17.) tartja a Lepramisszió. Bevezető áhítatot *Eszes Zoltán* csömör–cinkotai baptista lelkész tart. A műsorban *Fény a sötétben* címmel a leprakórházakban folyó munkát mutatja be képes előadással a Lepramisszió vezetője, és elhangzik a 2011. évről szóló beszámoló is. Énekel a *Csömöri baptista énekkar.*

Mindenkit szeretettel várnak.

HIRDETÉS

Meghívó

Kelenföldi gyülekezetünk egykori lelkésze, *Kendeh György* (1912–2000) születésének 100. évfordulója alkalmából január 22-én, vasárnap megemlékezést tartunk templomunkban (1114 Budapest, Bocskai út 10.). A fél 11-kor kezdődő istentiszteleten a Kendeh család lelkész tagjai szolgálnak. Az istentiszteletet követően megemlékezésre és új gyülekezeti kiadványunk, *Thurnay Béla* (szerk.) *Nem nagyobb a szolga az ő uránál – Kendeh György lelkész élete és szolgálata* című könyvének bemutatójára kerül sor. A megemlékezést szerény agapéval zárjuk.

Az egyházközség elnöksége

HIRDETÉS

Polgár Rózsa kiállításának megnyitója

Folytatás az 1. oldalról

A hetvenes évek végén visszatért a szövéshez, a gobelinhez – ahogyan Keserü Katalin fogalmazott: a textil gyűrődése, ránca, a drapéria titka mindig is foglalkoztatta őt. S valóban, ha a látogató rátekint a múzeum kupolatermében kiállított *Vándortarisznya, Szövött metafora* vagy például a *Gyűrődés* című művekre, első látásra nehéz elhinni, hogy „csupán” egy sík kárpit előtt áll.

Miként a művészettörténész méltatásában elhangzott, Polgár Rózsa művei textíliáról, fonalról és szakralitásról egyszerre szólnak. Ezt erősítette meg Orosz István grafikusművész is: megnyitóbeszédének elején az 1996-ban készített, *Himnusz* című kárpitot idézte meg. Polgár Rózsa munkáiban a szent és a profán együtt jelenik meg – fogalmazott –, később pedig, az egybegyűltek tetszésnyilvánítása mellett, a művésznőt – egyben püspökfeleséget – angyalként jellemezte, utalva arra a szeretetre és tiszteletre is, amely Polgár Rózsát és férjét évtizedek óta összeköti.

A kiállításmegnyitón zenei aláfestésként *Regős Júlia* és *Szászvárosi Sándor* játszott viola da gambán.

Egyházunk országos presbitériuma 2007-ben alapította a Prónay Sándordíjat, amelyet évente egy alkalommal azok a magyar és/vagy külföldi világi személyek kaphatnak, akik kiemelkedő szellemi vagy anyagi támogatással állnak a Magyarországi Evangélikus Egyház mellett. Az illetékes grémium ezt a díjat 2011-ben Polgár Rózsának ítélte oda, átadásával pedig megvárták életmű-kiállításának megnyitóját.

Az ünnepi alkalmon az evangélikus kárpitművész *Prőhle Gergely* országos felügyelőtől és *Gáncs Péter* elnök-püspöktől vehette át az elismerést. Az esemény és a helyszín tökéletesnek bizonyult: a közönség a *dr. Réthelyi Miklós* nemzetierőforrás-miniszter védnöksége alatt megrendezett kiállításon láthatja először a *Luther Mártonnak* és a reformációnak emléket állító *Ötszáz éves a reformáció* című gobelint. *(A művésznővel a gobelinről készített interjú lapunk 2011. október 30-ai számának 7. oldalán olvasható, honlapunkon is: www.evangelikuselet.hu. – A szerk.)*

A kiállítással egy időben jelent meg a Polgár Rózsa életművét bemutató reprezentatív, kétnyelvű (magyar–angol) kiadvány is, neves művészek és művészettörténészek írásaival *Polgár Rózsa – Szövött kárpitok – Woven Tapestry, 2011* címmel.

■ Boda Zsuzsa

FOTÓK: KISS TAMÁS

Hová vezetnek a szálak – Polgár Rózsa Kossuth-díjas kárpitművész életmű-kiállítása. Megtekinthető február 19-ig. Iparművészeti Múzeum, 1091 Budapest, Üllői út 33–37. Nyitva tartás: hétfő kivételével mindennap 10 órától 18 óráig.

Harmati Béla tárlatvezetése Polgár Rózsa életmű-kiállításán
Polgár Rózsa Kossuth- és Munkácsy-díjas kárpitművész életmű-kiállításának zárónapján, február 19-én, vasárnap 16 órától férje, *D. dr. Harmati Béla* nyugalmazott evangélikus püspök kalauzolja az érdeklődőket az Iparművészeti Múzeumban. Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány és az Iparművészeti Múzeum közös rendezvényeként szervezett tárlatvezetésen a kiállításra szóló belépőjegy megváltásával lehet részt venni.

Zenei előzetes az ökumené világából

Két fiatal lány valaha együtt járt a Zeneakadémiára. Szerettek énekelni, és elkötelezettek voltak a kórusvezetés iránt. Közben teltek az évek, és mindkettőjüknek kialakult a felnőtt élete: egyiküknek Csákváron, lelkész férj mellett, másikuknak Budapesten. De *Szebik Ildikó* és *Fekete Andrea* kapcsolata és tettrekészsége megmaradt, és szerettek volna közösen muzsikálni, mint hajdanán.

Ennek köszönhette az összegyűlt érdeklődő közösség a 2012. évi ökumenikus imahét előestéjén, január 14-én rendezett egyházzenei hangversenyt a Városmajori Jézus Szíve-templomban. A Csákvári Evangélikus Egyházközség Harmonia Floriana kórusának és a Városmajori Jézus Szíve Plébánia Bárdos Lajos kórusának közös koncertje igényes válogatás volt a keresztény felekezetek zenéjének különböző korszakaiból.

A közös koncert valóban azt jelentette, hogy az este nagy részében a két énekkar együtt énekelt. Már a kórusok felvonulása is énekelve történt: a *Kész már a szívem* kánon az énekkari tagok és a hallgatóság ráhangolódását egyaránt segítette.

Lambert Zoltán plébános köszöntése után az első mű a kétkórusos irodalomból adott ízelítőt: *J. Eccard* motettája, a *Wir singen all mit Freudenschall* megadta az alkalom örvendező alaphangját.

W. C. Briegel kora barokk kantájának *(Stimmet Hosianna an)* előadásában vonósegyüttes és continuo is kapcsolódott a vokális szólamokhoz, éppúgy, mint *D. Buxtehude Jesu, meine Freude (Jézus, boldogságom)* című művében, mely a Bach előtti evangélikus kantátairodalom jelentős darabja.

Mészáros Tamás, a csákvári gyülekezet felügyelője igehirdetésében Jn 12,20–26 alapján az önfeláldozó, szolgáló élet gazdag áldásairól beszélt.

Ezután *Esterházy Pál* éppen háromszáz éves *Harmonia Caelestis* kantátagyűjteményéből következett két-két részlet; itt a kórusok külön énekeltek.

A hangverseny befejező részében az újból egyesült kórus *C. Saint-Saëns Karácsonyi oratóriumának* zárótételét, a *Tollite hostiast* adta elő. Majd felhangzott az ortodox *Ave Maria,* a *Bogorogyice Gyevo S. Rachmaninov* feldolgozásában. A koncertet *Halmos László Hogyha az Úr nem építi a házat* című műve zárta.

Az este folyamán szólót énekelt Fekete Andrea, *Fekete Orsolya,* Szebik Ildikó és *Pintér Dömötör;* az orgona continuo szólamát *Szebik Attila* játszotta.

A hangversenyen Szebik Ildikó és Fekete Andrea felváltva vezényeltek. Szebik Ildikónak köszönhetjük még a kórusművek magyar szövegének felolvasását és az igényes összekötő mondatokat is.

Végül esti imaként és köszönetként csendült fel az énekesek ajkán: *Adjon Isten jó éjszakát a fáradtaknak!*

■ Ecsedi Zsuzsa

FOTÓ: BARTA IMRE

A szeretet jegyében – püspök előadó az esküvői vásáron

A szervezők felkérésének eleget téve január 14-én a Magyarországi Evangélikus Egyház esketési rendjéről, gyakorlatáról és szokásairól tartott előadást a Budapest Kongresszusi Központban rendezett, 19. esküvői kiállításon és vásáron *Gáncs Péter,* a Déli Egyházkerület püspöke.

Az előadásra igazi vásári környezetben: a hatalmas bemutatótér egyik sarkában kialakított pódiumon került sor, mintegy tizenöt fős „helyszíni” hallgatóság előtt, de az on-line közvetítésnek köszönhetően a kiállítás egész területén láthatóan, hallhatóan.

Gáncs Péter először arról beszélt, mennyire fontos a felkészítés, a felkészülés a házasságra, majd végighaladva az esketés rendjén mindenekelőtt arra hívta fel a figyelmet, hogy az egyébként minden istentisztelet bevezetéseként elhangzó *„Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében…”* itt, az esketésen különösen is arra mutat rá, hogy erre a családi örömünnepre az atyai házban, az isteni háromság közössége előtt kerül sor.

Az örvendező zsoltár, az orgona hangja, a felhangzó énekek egyaránt az örömöt hirdetik. „A házasság szent rendjéről” szóló igék Istennek embert teremtő szavát, Jézus Krisztus parancsát és Pál apostol tanítását tárják az esküvői gyülekezet elé.

„Jó tudni – mondotta a püspök –, hogy a házasulandóknak feltett három kérdés közül az első: *Szereted-e a melletted álló N. N.-t, akit házastársul választottál?,* talán csak a mi egyházunkban hangzik el, ahogyan a válasz is, a határozott *Szeretem!* Fontos ez, hiszen Istenhez is, a másik emberhez/társhoz való kapcsolatunknak is a szeretet az alapja. Erről a szeretetről szól a lelkész, amikor felhúzza a férfi és nő ujjára a gyűrűket: *Amilyen végtelen a gyűrű, olyan végtelenül szeressétek ti is egymást.”*

A házassági áldás előtti eskütételről Gáncs Péter elmondta, hogy egyházunk hitvallásos álláspontja az, hogy a keresztyén ember hivatalos esküt tehet. Jézus nem az eskü, hanem az esküdözés ellen szól, és Istent tiszteljük, ha nevét jó és igaz ügy erősítésére használjuk. Ilyen jó és igaz ügy a házasság is. „Ezt személyesen is tanúsíthatom – mondta befejezésül a püspök, felemelve a kezét –, hiszen harminchét éve viselem a jegygyűrűt és élek boldog házasságban.”

Az előadás után feltett kérdésre – Az evangélikus egyházban van-e lehetőség arra, hogy valaki a maga választotta helyszínen kössön házasságot? – Gáncs Péter azt válaszolta, hogy ennek az életet meghatározó eseménynek az atyai házban van a helye, de indokolt esetben megtartható templomon kívül is az evangélikus esküvő, hiszen hitünk szerint Isten és az ő igéje nincs „bezárva” a templom falai közé.

Az esküvői kiállításon és vásáron egyházunk mellett a római katolikus és a református egyház is bemutatta esketési rendjét, gyakorlatát.

Jó és hasznos kezdeményezés ez, hiszen olyan „célszemélyeknek” szóltak az előadások, akik életük nagy döntése előtt állnak. Érdemes folytatni.

■ Wiszkidenszky András

A SZERZŐ FELVÉTELE

JANUÁR 22. – A MAG

Laptársainkhoz hasonlóan az *Evangélikus Életben* is évről évre megemlékezünk a magyar kultúra napjáról, amelyet 1989 óta annak tiszteletére ünnepelnek meg a magyar nemzet tagjai – határokon innen és túl –, hogy *Kölcsey Ferenc* 1823-ban ezen a napon tisztázta le Csekén a *Himnusz* kéziratát. Nem véletlenül adózunk hasábokkal e jeles napnak, hiszen okkal lehetünk büszkék arra, hogy a reformáció erőteljesen hatott nemzeti kultúránkra is. Az évszázadok során protestáns – köztük lutheránus – tudósok, alkotó- és előadóművészek garmadája gazdagította maradandó értékekkel kulturális kincseink tárházát.

Mostani összeállításunkban egy öt évvel ezelőtti, ám a résztvevők számára máig emlékezetes, irodalmi és zenei élményt egyaránt magas színvonalon nyújtó templomi koncertet idézünk… A Pestszentlőrinci Evangélikus Egyházközség lelkésze, *Győri Gábor* a megelőző évben kérte fel a gyülekezet előadói, zeneszerzői munkásságáról is megismert presbiterét, *Kákay Istvánt* az egyházközség énekkarát is új kihívás elé állító mű(vek) komponálására. Így született meg a *Reményik Sándor Pilatus* című költeményére írt mű. Ezt először – *Hajnal Anna* megzenésített versével kiegészítve – 2007 virágvasárnapján szólaltatta meg közösen a gyülekezet énekkara és a zeneszerző 1980-ban alakult együttese, a *Poézis.*

Kákay Istvánt (egyházunk országos irodájának jelenlegi igazgatóját) az ősbemutató kirobbanó sikere indította újabb zenei költemény komponálására, melyet *Hét ima* címmel a XVIII. kerületi evangélikus templom felszentelésének hetvenötödik évfordulója alkalmából adott elő a Poézis együttes és a – vendégművészekkel bővített – *Pestszentlőrinci Grádicsok énekkar,* 2007. december 15-én.

Az időközben másutt is sikerrel bemutatott két darabban mintegy negyven-ötven fős előadói gárda működik közre. A Poézis együttes szokásos hangszeres apparátusa (két hegedű, fuvola, gitár, cselló, ritmushangszerek) kibővül még egy hegedűvel és fuvolával, illetve klarinéttal, fagottal és trombitával. Az énekkar szintén a szokásos létszámánál erősebb összeállításban szerepel. Az énekszólók többségét *Kákay Katalin, Illés Péter* és Kákay István énekli, ám mindkét műben bőven kaptak szólólehetőségeket a gyülekezet kórusának tagjai is.

A művek előadásában kezdettől fogva segített a *Sonore énekkar* néhány tagja, 2011 tavaszán pedig háromszor is felcsendültek a művek a *Mózes Margit* által vezetett *Canterino vegyes karral.*

A két mű pesterzsébeti előadását videóra rögzítette a Zákeus Médiacentrum, így a 2009. június 14-i előadás DVD-lemezen is megtekinthető, illetve meghallgatható (a lemez kiadónk Üllői úti könyvesboltjában is megvásárolható), és – elvileg – természetesen a zenei költemények újabb élő bemutatóinak sincs akadálya.

Noha „papír alapú” hetilapunk csupán a művek irodalmi anyagának közreadására szorítkozhat, úgy hisszük, hogy az *Evangélikus Élet* hivatalos megjelenési dátumával egybeeső vasárnapon (január 22-én) Kákay István verses összeállításával illő módon köszönthetjük a magyar kultúra napját.

■ *A szerk.*

(Kiss Tamás felvételei múlt év tavaszán a kelenföldi evangélikus templomban rendezett koncerten készültek.)

Reményik Sándor: Pilatus

(Ján 19,22)

A pörnek vége. Elvégeztetett…
Véres a kereszt tövében a fű.
A helytartóban forr a néma düh
S egy gondolat tépi a másikat.

„Rongy csőcselék, én unlak titeket,
Unom a vágyatok, a hitetek,
A papjaitok ragyogó ruháját,
A mellükverő messiásokat,
A nap hevét ez átkos ég alatt,
A zagyva szókat, buja színeket,
És magamat és uramat, a császárt,
Ki bíróvá tett *ilyen* nép felett.

»Feszítsd meg!« üvöltötték a fülembe,
Amíg unottan odalöktem nékik.

Szegény bolond! Pedig csak álmodott,
Csak álmodott egy létráról az égig.
Csak álmodott, de ezeknél tán szebben.
Már szürkül fenn a Koponyák hegye –
Vajon álmodik-e még a kereszten?

Valamit szólt nekem az igazságról,
Azután némán vérzett, ragyogott.
Gúnnyal kérdém: az igazság micsoda?
Felelé: »én vagyok«.

Eh, hát kicsoda nékem ez az ember?!
A csőcselék morajlott, mint a tenger,
Én untam, untam amazokat, ezt is.
Egy messiással több vagy kevesebb,
Pilatus lelke nem lesz nehezebb
És könnyebb tán ez istenverte föld,
Untam a dolgot. Odalöktem. Vége.

De jaj! Vajon kire szállott a vére?”

Az alkony megy, az est, az éj leszáll,
De a helytartó nyugtot nem talál.

„»Feszítsd meg!« üvöltötték a fülembe
És nekem nem volt elég fegyverem,
Nem volt elég lándzsásom odakünn,
Vagy – vagy üres volt talán a szivem?
Eh, mit bánom én, a bölcs szív üres,
Bús madarak, el a szivemről, hess!

»Feszítsd meg!« üvöltötték a fülembe.
Mi közöm hozzá? feszítsétek hát,
Te véres kezű, szennyes csőcselék,
Feszítsd, feszítsd meg hát a Messiást!
Él-e, meghal-e, egy marad az átok,
Isten se váltja meg ezt a világot.
Mi közöm hozzá? Feszítsétek hát!
Vigyétek! – Vitték. A kereszten holt.
Ki tudja, talán *mégis* király volt!”

Csend most. De hallga! Most az éj kopog,
Pilatus udvarában a papok.
„Uram, mi véled egyet így nem értünk,
Ahogyan írtad, botránkozás nékünk,
Rexnek, Uram, csak ő mondja magát.
Nem készítetted jól a Golgothát!”

Ni, milyen furcsa rőt láng a szemén!
Ím, kővé vált a nádszál: oly kemény.

(Odafenn csendbe hallgat a kereszt.)
Pilatus nő, ahogy beszélni kezd:
„A Messiástok megmenteni késtem,
De négy betűt a keresztjébe véstem,
E négy betű az *én* becsületem,
Hajótöröttségem utolsó roncsa,
Hitetlen hitem, büszke makacsságom,
Egy akarat az akaratlanságon.

E négy betű az én becsületem.
Hadesre! ez a négy betű marad!
Ha alá kéne temetnem e várost,
Rómát, az Imperatort, magamat:
E négy betű az én becsületem!!

Papok, zsidók, hozzátok szólok nyíltan,
Halljátok: amit megírtam, megírtam.”

Benn csönd, de künn az éj zsoltárba kezd
S áll a zsoltáros éjben a kereszt.

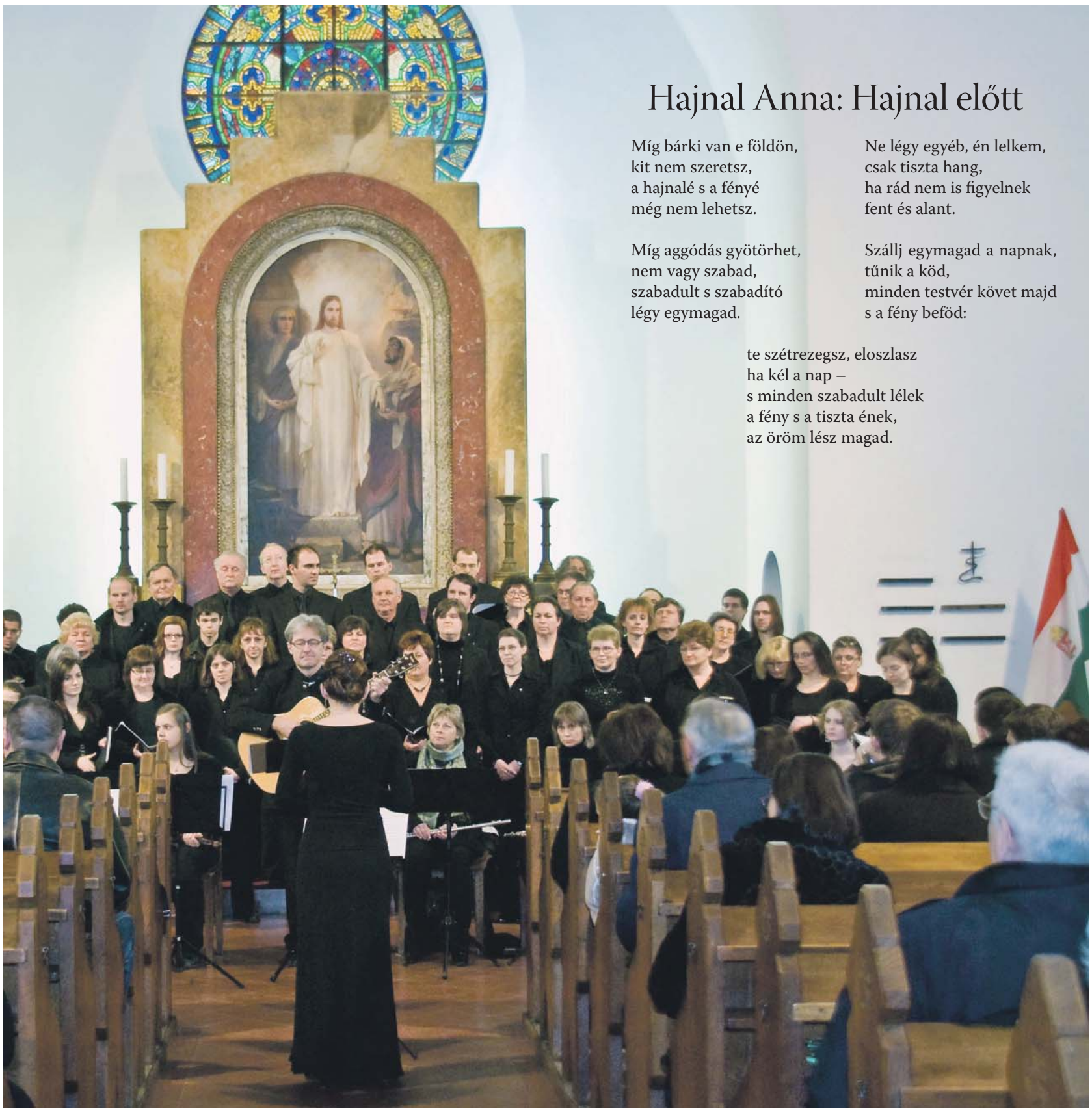

Hajnal Anna: Hajnal előtt

Míg bárki van e földön,
kit nem szeretsz,
a hajnalé s a fényé
még nem lehetsz.

Míg aggódás gyötörhet,
nem vagy szabad,
szabadult s szabadító
légy egymagad.

Ne légy egyéb, én lelkem,
csak tiszta hang,
ha rád nem is figyelnek
fent és alant.

Szállj egymagad a napnak,
tűnik a köd,
minden testvér követ majd
s a fény beföd:

te szétrezegsz, eloszlasz
ha kél a nap –
s minden szabadult lélek
a fény s a tiszta ének,
az öröm lész magad.

YAR KULTÚRA NAPJA

Hét ima

Ady Endre: Köszönöm, köszönöm, köszönöm

Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Zavart lelkem tegnap mindent bevallott:
Te voltál mindig mindenben minden,
Boldog szimatolásaimban,
Gyöngéd simogatásaimban
S éles, szomoru nézéseimben.
Ma köszönöm, hogy te voltál ott,
Hol éreztem az életemet
S hol dőltek, épültek az oltárok.
Köszönöm az énértem vetett ágyat,
Köszönöm neked az első sirást,
Köszönöm tört szivü édesanyámat,
Fiatalságomat és bűneimet,
Köszönöm a kétséget, a hitet,
A csókot és a betegséget.
Köszönöm, hogy nem tartozok senkinek
Másnak, csupán néked, mindenért néked.
Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Könnyebb a lelkem, hogy most látván vallott,
Hogy te voltál élet, bú, csók, öröm
S hogy te leszel a halál, köszönöm.

Rónay György: Jelenlét

Nézz föl az égre: ott van
felhők és csillagok közt.

Pillants körül a földön:
ott van fűben, virágban,
állatok ámuló szemében,
emberek arcán.

Ass le a föld alá:
csontokból és kövületekből
szándékainak lábnyoma
dereng feléd.

Mindenütt láthatatlan.

Mindenben látható.

Hajnal Anna: Mondd, mit adjak neked

Mondd mit adjak neked, mi lenne méltó?
mondd mi lenne elég?
boldog vagyok szegényes kincseimmel,
legalább mind tiéd.

Az első légy, ki mélyen vándorolva
a multba jöjj velem,
gyerekkoromba mig csak visszalátok
a táj tiéd legyen.

Járj bennem úgy mint ismerős vidéken
hol nem riaszt sötét,
hol öröm a patak halk folyása
s tündéri nevetés.

Neked adom az erdők lehellését
érezzed arcodon,
a várakozó csöndet, amely ébreszt
s mely veled oly rokon,

az el nem jött csodákért mind a könnyet,
a sok gyerekpanaszt,
eltitkolt kínt előtted mind kimondom
te megbocsátod azt.

Ismerj meg így: a tisztaság csak vágyam,
s a rend csak ideál,
csak fegyelem, hogy nem inog a lábam
bár roskadoz a váll.

S most kincsemmé vált minden ami bűn volt
mert neked vallhatom,
itéletedre – vess el, avagy tarts meg –
magamat megadom.

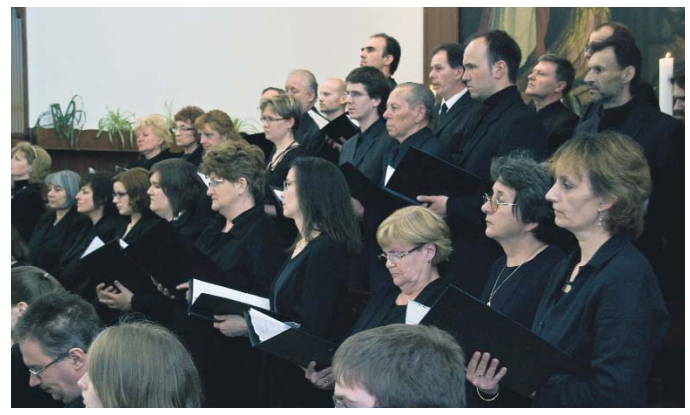

Weöres Sándor: Ima

Köszöntelek a folyók zúgásával,
a felhő-arcú hegyekkel, a hegy-forma fellegekkel,
a gong-alakú csillagokkal,
köszöntlek a szivárvánnyal, az éj minden tüzével,
a gong-alakú csillagokkal,
köszöntlek a szivárvánnyal, az éj minden tüzével,
és végül az ámulatos nap-ragyogással:
mind a tiéd! valamennyiben itt vagy,
akkor is, ha szenderegsz, és úgy is, ha leszállsz hozzánk váratlanúl
s a teremtmények seregének megvilágítod újra meg újra
kerek pajzsaidat, eleven mezőn és rideg mérföldköveken heverőket,
egyszerűségük örök titkában, nyíltságuk rejtelmében,
miket állandó ittlétük miatt
oly könnyen, szűntelenül feledünk.

Bródy László: Zsoltár az örök kegyelemről

„Magasztaljuk az Urat, mert
örökkévaló az ő kegyelme.”
(136. zsoltár)

A hárfa zengjen, csendűljön az ének,
adjatok hálát az ég Istenének.
Kastélyául az eget építette,
földet teremtett végtelen vizekre.

Örök az ő kegyelme!

Világot gyújtott a sötét világra,
nappal a nap volt itt a földi lámpa
és éjjel a csillagokkal és a holddal
fénylett ezüstben a szőlős hegyoldal.

Örök az ő kegyelme!

A szabadságba szökőknek titokba
a Nádastengert kettéhasította.
Minden éhes száj kövér falatot kap,
hűs italt csorgat szegény szomjasoknak.

Örök az ő kegyelme!

Az emóreus fut, mint nyúl a kertbe,
Básán királyát, Ógot is leverte.
Megvédett vadtól és tüzes kohótól
és megszégyenűlt Nabukodonózor.

Örök az ő kegyelme!

Életveszélyben voltunk, ó, de hányszor!
és oltalmazott, mint gidát a pásztor.
Tikkadt vándorként hozzá menekűltünk,
házában mindig felüdűlt a lelkünk.

Örök az ő kegyelme!

Szívünkből szálljon magasba az ének,
kopogjon szép-kék kapuján az égnek.
Az ének csengjen, zengjen hárfa húrja:
a hála csokrát hozzuk, hallelúja!

Örök az ő kegyelme!

Áprily Lajos: Menedék

S mikor völgyünkre tört az áradat
s már hegy se volt, mely mentő csúccsal intsen,
egyetlenegy kőszikla megmaradt,
egyetlen tornyos sziklaszál: az Isten.

Sík Sándor: Te Deum

Téged Isten dicsérlek
és hálát adok mindenért.

Hogy megvolt mindig a mindennapim
és nem gyűjtöttem másnapra valót,
hála legyen.

Hogy mindig jutott két garasom adni,
és magamnak nem kellett kéregetnem,
hála legyen.

Hogy értenem adatott másokat,
és nem kellett sírnom, hogy megértsenek,
hála legyen.

Hogy a sírókkal sírni jól esett,
és nem nevettem minden nevetővel,
hála legyen.

Hogy megmutattál mindent, ami szép,
és megmutattál mindent, ami rút,
hála legyen.

Hogy boldoggá tett minden, ami szép,
és ami rút, nem tett boldogtalanná,
hála legyen.

Hogy sohasem féltem a szeretettől
és szerethettem, akik nem szerettek,
hála legyen.

Hogy akik szerettek, szépen szerettek,
és hogy nem kellett nem szépen szeretnem,
hála legyen.

Hogy amim nem volt, nem kívántam,
és sohasem volt elég, aki voltam,
hála legyen.
Hogy ember lehettem akkor is,
mikor az emberek nem akartak emberek lenni,
hála legyen.

Hogy megtarthattam a hitet,
és megfuthattam a kicsik futását,
és futva futhatok az Érkező elé,
s tán nem kell a városba mennem
a lámpásomba olajért,
hála legyen!

Hogy tegnap azt mondhattam: úgy legyen!
és ma is kiálthatom: úgy legyen!
és holnap és holnapután és azután is
akarom énekelni: úgy legyen! –
hála legyen, Uram!
hála legyen!

Tízéves az EBBE!

Közvetve-közvetlenül az *Evangélikus Életnek,* pontosabban a hetilapunkban megjelent néhány írásnak „köszönhető", hogy 2002 januárjában felbolydult az evangélikus (köz)élet, és március 16-án egyesületi mederbe terelték szent indulataikat egyházunk „legifjabb" mozgalmának követői; megalakult az EBBE, az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület. Ezt megelőzően született meg az a „fogságlevél" néven elhíresült – „programadónak" tekinthető – iromány, amely utóbb maga is széles körben viták forrásává vált. Végleges változatát – *Szeverényi János* és *id. Magassy Sándor* lelkészek írásainak figyelembevételével – egy laikus teológus, *ifj. dr. Fabiny Tibor* fogalmazta meg és olvasta fel 2002. január 8-án az egyházunk megújulása érdekében a Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termébe összehívott közösség előtt.

Valójában tehát az úgynevezett „fogságlevél" nyilvánosságra hozatalának tizedik évfordulója szolgáltatta az apropót az EBBE múlt hét csütörtökén tartott ünnepi üléséhez, melyen – *Szakács Tamás* áhítatát követően – *Őrállás, hitvallás, tanítás* címmel Fabiny Tibor idézte fel a kezdeteket, foglalta össze az egyesület évtizedes szolgálatát, és osztotta meg gondolatait az egybegyűltekkel a közösség belmissziói küldetéséről.

A „fogságlevelet" eddig 254-en írták alá, az évfordulóra emlékező január 12-i EBBE-alkalmon alig húszan vettek részt… Az egyházunk megújhodásának reményében indult mozgalom hatása azonban mind a mai napig tagadhatatlanul kimutatható evangélikus közéletünk szinte valamennyi szegmensében. Maga az egyesület számos további publikációval járult hozzá a lutheránus lelkület ébren tartásához, az EBBE rendezvényein tíz év alatt elhangzott száz előadás (!) némelyikén pedig szűkösnek bizonyult az országos iroda földszinti tanácsterme.

Minderről precíz részletességgel ad számot Fabiny Tibor nagy ívű tanulmánynak beillő dolgozata. Bár az évfordulós alkalom résztvevői múlt csütörtökön ebből csak részleteket hallhattak, írásban teljes terjedelmében kézhez kaphatták az önkritikus számvetést sem nélkülöző írást, amelynek legfontosabb kitételeit olvasóink is megismerhetik lapunk egyik következő számában. Előbb azonban azt a bizonyos „fogságlevelet" kívánjuk közreadni az alábbi hasábokon, amelyet annak idején a *Lelkipásztor* című szakfolyóirat márciusi száma közölt.

▶ *A szerk.*

KORDOKUMENTUM 2002-BŐL

Egyházunk mai fogsága

Levél a Magyarországi Evangélikus Egyház országos elnökségének és minden tagjának

„Embernek fia, őrállóul tettelek téged Izrael házában. Ha igét hallasz tőlem, figyelmeztesd őket az én nevemben!" (Ez 3,17)

Kedves Testvéreink!

Az Isten népére bízott szent örömüzenet az emberi történelem folyamán számtalan esetben torzulást szenvedett. A torzulás a bűn következménye, amely a Biblia nyelvezetében többek között a „fogság" képében jelenik meg. A reformáció is abból a lutheri felismerésből indult ki, hogy Krisztus egyházát a „babiloni fogságából" kell kivezetni.

Magyarországi Evangélikus Egyházunkban a négy évtizedes diktatúra idején az evangéliumot a politikai manipuláció ejtette foglyul. Évtizedekre hamis teológiai tanítás verte béklyóba egyházunk életét. De Isten ekkor is támasztott testvéri és kiáltó szót megfogalmazó vigyázó embereket.

A félelem és a megbélyegzettség, a kényszer és a hamis beszéd nyomása alóli felszabadulás a rendszerváltozás után kétségtelenül sok ajtót nyitott meg egyházunk számára. Vezetőink éltek a történelem adta lehetőségekkel. Mindezek áldásaiért egyedül Istené a dicséret!

Az elnyert politikai szabadságban azonban egyházunk észrevétlenül egy újabb fogságba esett. Mai nyomorúságaink részint tegnapi vétkeink: az elmulasztott kairoszok keserű következményei. *Egyházunk mai fogsága a szekularizmus,* ami a reánk bízott evangéliumi tanítástól való könnyed eltérés, a minket körülvevő és csábító világ értékrendjének való behódolás és az egyre erősödő anyagias gondolkodás.

Valljuk mi is, hogy az egyháznak a világban kell élni és hatni, hogy az egyház nem válhat anakronisztikus kövületté. Ám e felismerés szilárd, benső meggyőződés és elkötelezettség nélkül félreértett és hamisan értelmezett modernizmust eredményez.

E lelkület torz gyümölcsei megjelentek a szószékeken, a konferenciákon, az egyházi sajtóban, az ifjúsági rendezvényeken és nem utolsósorban a teológiai képzésben. Az „egészséges tanítástól" való eltérés minden időben morális süllyedéshez vezet. Fellazult az egyházfegyelem, és növekszik a bűn. *Lutherrel* valljuk, hogy a megtévesztő tanítás és az abból fakadó botránkoztató élet Isten nevének megszentségtelenítése.

Mély aggodalommal tölt el bennünket, hogy az egyébként ígéretesen élénkülő egyházi sajtóban súlyos tévtanítások is helyet kapnak. Például világi egyházi vezető személy többször is leírhatja, hogy „a válás nem bűn". Meggyőződésünk, hogy az ilyen felelőtlen megnyilvánulások csak tápot adnak a tisztátalan életvezetésnek, a házassági hűtlenségnek, a paráznaságnak.

Pál apostol nyomán valljuk, hogy a bűn mélységes valóság. Tudjuk, hogy a válás, a homoszexualitás, a paráznaság csak egy-egy *látható* tünete ennek a valóságnak. Az is igaz, hogy a láthatatlan bűnök (elrontott házasság, tisztátalan vágyak, irigység stb.) ugyanúgy ellenkeznek Isten parancsolatával. Ám senki sem igényelheti magának azt a jogot, hogy a bűnt tagadva – úgymond – „a bélyeget levegye" a bűn elkövetőjéről. Viszont annál inkább kötelessége lenne, hogy az egyedül lehetséges szabadulás örömüzenetét hirdesse a bűnösnek.

A jelen helyzetben különösen is nagy felelősség nehezedik egyházunk püspökeire.

E sokunkat szorongató fogságból való szabadulás reményében hitünket megvallva az őrállók felelősségével az alábbi javaslatokkal fordulunk egyházunk illetékes szerveihez.

* * *

1. Meggyőződésünk, hogy az igaz Isten ismeretének és rendjének mellőzéséből származik minden erkölcsi romlás (Róm 1,18–32). Valljuk, hogy az *Isten igéje* az egyetlen biztos zsinórmérték ahhoz az ítéletformáláshoz, amely az üdvösség várományosaivá és hordozóivá avat bennünket. Hitünk tanításának alapja így csakis a kinyilatkoztatott ige lehet, amely a törvény és az evangélium formájában szólít meg bennünket.

Igehirdetési gyakorlatunk is fogságba esett, és behódolt a korszellemnek: egyházunk klasszikusan biblikus és lutheri hagyománya háttérbe szorult, felülkerekedett a divatosan egyénieskedő vagy az egyoldalúan meditációs hang. Mély aggódásra ad okot, hogy a Szentírás – különösen is az *Ószövetség* – ismerete mennyire hiányos egyházunk népénél. Pedig a hit Isten igéjének elfogadásából fakad.

Javasoljuk ezért, hogy egyházunk különféle bizottságai szervezzenek hitmélyítő bibliatáborokat, s ezáltal tudatosíthatjuk, hogy a Szentírás ismeretlen vagy elfeledett egyes könyvei minden nemzedék számára tartogatnak meglepetéseket és megigazító örömüzenetet.

* * *

2. A *főpásztoroknak* Krisztustól kapott megbízatása a nyájra való felvigyázás, az intés és a bátorítás. Hisszük, hogy nem az a megoldás, ha a bajokat a szőnyeg alá söpörjük, hanem ha nevükön nevezzük és orvosoljuk őket.

Kérjük, hogy püspökeink, esküjüknek is megfelelően, a jelenleginél határozottabban őrködjenek az evangéliumi tanítás tisztasága fölött! Hallgassák a rájuk bízott lelkészek igehirdetéseit! Vegyenek maguk köré teológiai tanácsadókat! Amennyiben lelkészeknél az evangélium szolgálatával összeférhetetlen, megbotránkoztató életvezetést tapasztalnak, éljenek a fegyelmezés közösséget védelmező kötelességével! A tévtanítást képviselő vagy a szolgálatra lelkileg és erkölcsileg alkalmatlan személytől megválni nem szeretetlenség, hanem megmentő szeretet. A feddés evangéliumi indítéka ugyanis nyilvánvalóvá válhat, amennyiben az eltévelyedett felismeri a bűnt mint életének kárhoztató terhét.

FOTÓ: SZAKÁCS TAMÁS

* * *

3. Valljuk, hogy *a teológia az egyház tudománya,* s nem egy a világi tudományok között, noha a világi tudományokkal is természetesen kell a kapcsolatot keresnie. Közismert, hogy nagy hagyománnyal rendelkező teológiai oktatásunk a kommunizmus évtizedei alatt szellemileg mennyire visszaesett. Mindazonáltal voltak és vannak is kiemelkedő és áldásos tevékenységet folytató oktatóink.

Ugyanakkor aggódva tapasztaljuk a lelkészképzés hitbeli alapjainak háttérbe szorulását több területen is. Hittudományi egyetemünk egyik ünnepélyén magabiztosan hangozhatott el, hogy „a Biblia *nem igényli magának* az inspiráltság tekintélyét". Mi sem a verbálinspirációt valljuk, de meggyőződésünk, hogy az egyháznak a Szentírás isteni ihletettségéről szóló, kétezer éves tanítását ily könnyed mozdulattal nem tehetjük félre (2Tim 3,16; 2Pt 1,20).

A jelek arra mutatnak, hogy az elmúlt évtizedekben sokszor szekuláris háttérből érkező teológiai hallgatók egyházi integrálására nincsen eléggé felkészülve hittudományi egyetemünk. A szándékában indokolt, most beindított gyülekezeti képzést a hatodik évben a fentiek miatt túl későinek tartjuk. A teológiáról kikerülő, pályakezdő lelkészek szolgálatában nem tapasztaljuk, hogy a lutheri teológia gondolkodásmódjuk meghatározó mértéke lenne.

Kérjük ezért egyházunknak a hittudományi egyetemért felelős püspökét, hogy az egyházi nyilvánosság nagyobb bevonásával szervezzen konferenciát a lelkészképzés teológiai alapjairól, jelenbeli helyzetéről és a jövőbeli elképzelésekről!

Teológusaink és egyházvezetőink olyan konferenciát is rendezzenek, amelyen végre megtörténik a „negyven év" teológiai értékelése! A „diakóniai teológia" kiértékelésével immár másfél évtizede adós egyházunk!

* * *

4. Az országos *egyházi médiában* ne jelenhessen meg a Szentírással vagy evangélikus tanításunkkal nem egyező látás és vélemény! Nem cenzúrát kívánunk, hanem azt, hogy a lapok, a műsorok felelős szerkesztői hitbeli és teológiai látás alapján valóban az egyházért felelősen végezzék feladatukat! A lapok szerkesztőivel egyházunk vezetői lelki és tanításbeli kérdések kapcsán is rendszeresen találkozzanak!

Médiaszolgálatunkban nagyobb hangsúlyt kell fektetni a hitébresztő és -építő igehirdetésre, az egészséges tanításra és a gyakorlati keresztyén élet bemutatására! Az egyes eseményekről, reprezentációs alkalmakról szóló tudósítás csak ezek után következzék!

* * *

5. Erősítsék az elhanyagolt missziós területeket különösen *új iskoláinkban!* Így javasoljuk a munkatárs- és vezetőképzés megszervezését, a hittanoktatás tartalmi megerősítését, az értelmiség (főleg a tanárok) evangélizálását, továbbá az elesettek felkarolását, például *a más egyházban már működő népfőiskolai modell* megvalósítását.

* * *

6. Egyházunk *ifjúságának* helyzetét különösen is aggódva figyeljük, amint ezt hetilapunk hasábjain a közelmúltban néhányan szóvá is tettük. Javasoljuk, hogy az egyházi ifjúsági munkaágak vezetői évente legalább egyszer találkozzanak egyházunk képviselőivel, hogy szolgálatukat az ige mérlegén is megmérhessék!

* * *

7. Végezetül, de nem utolsósorban *erősítsük az imádkozó testvéri közösségeket:* egyénileg és közösségben is rendszeresen könyörögjünk egyházunk lelki ébredéséért, a tiszta tanítás iránti szomjúhozásért és az Istennek tetsző egyéni életvezetésért!

* * *

Egy mondatban összefoglalva: egyházunk élete érdekében a jövőben sokkal határozottabb *biblikus és reformátori alapokon* történő tájékozódásra van szükség.

Tudjuk, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház kisebbségi egyház: kicsi hajó a magyar nemzet tengerén. Ám kicsiny egyházunk jelenlegi fogságán is jól kiábrázolódik Krisztus mindenkori egyházának fogsága és szenvedése. Különösen is nyilvánvalóvá tették ezt a 2001. évi népszámlálás előzetes adatai: 1949 óta 37,6%-kal csökkent a Magyarországi Evangélikus Egyház lélekszáma, ami körülbelül kétszerese (!) a másik két történelmi egyházban is tapasztalható – szintén a szekularizáció hatásának betudható – általános létszámcsökkenésnek. Ez az ijesztő statisztika látásunk szerint összefügg a minőségről szóló, általunk adott teológiai diagnózissal is.

Azt is tudjuk, hogy Krisztus földön élő egyháza sohasem lesz szeplő nélküli. Mi sem egy idealisztikusan „tiszta" egyházért, hanem a bűnvallás és a bűnbocsánat *valódiságából* élő egyházért küzdünk. Így bármennyire konkrét személyekhez köthetők is az egyes megnyilvánulások, levelünk nem ellenük irányul. Nem a személy, hanem a jelenség a lényeg. Ezekre az egyházunkat romboló és fogva tartó jelenségekre kívántunk rámutatni.

Testvéreinkkel egy test, egy közösség tagjai vagyunk: bűneik a mi bűneink, tévedéseik a mi tévedéseink. Magunknak sem igényelünk tévedhetetlenséget, hogy a mi látásunk egyedül érvényes és ezért mindenki számára kötelező. Természetesnek tartjuk, hogy – egy bizonyos határig (!) – egyházunkban többféle kegyesség és irányzat is jelen lehet. Ám látásunk szerint *határátlépés* történt. Hisszük, hogy az őrálló feladatra, Magyarországi Evangélikus Egyházunk negatív jelenségeinek megfékezésére Isten Szentlelke hívott el bennünket most, az Urunk földi szolgálata utáni harmadik évezred hajnalán.

Az őrállóknak ezzel a kötelezettségével és felelősségével fordulunk egyházunk népéhez: *tartsunk valódi bűnbánatot,* és a felülről kapott megújult erővel *fogjunk össze* az evangélium ma ránk bízott szolgálatára!

A bűneinkből, tévelygéseinkből, fogságunkból minket egyedül kiszabadítani képes Jézus Krisztus nevében, a 2002. évi igével búcsúzunk: *„Íme, Isten az én szabadítóm, bízom, és nem rettegek."* (Ézs 12,2a)

Isten óvja Magyarországi Evangélikus Egyházunkat!

Erős vár a mi Istenünk!

Budapest, 2002. január 8.

▶ *Aláírások*

Kezek evangéliuma – végre kezünkben

Köpenyzsebben vagy kisebb kézitáskában kényelmesen elférő, ám fontos könyvecskét jelentetett meg nemrégiben a Luther Kiadó *Kezek evangéliuma* címmel. A kiadvány szerkesztője *Hafenscher Károly,* bevezetőjét *Ittzés János* nyugalmazott püspök írta.

A „könyvecske” megjelölés ez esetben csak a méretre vonatkozik, tartalmát tekintve a kiadvány sokkal súlyosabb: nem egyszeri végigolvasásra, hanem sokszori lapozgatásra készült. Arra, hogy alkalmanként ne csak egyvalakihez szóljon, hanem többen is üljenek körülötte, végigmeditálva, -imádkozva az emberi lét drámai vagy meghitt pillanatait, az elmúlás, élet és halál nagy törvényszerűségeit.

„Kézikönyv és lelki útravaló a diakóniában dolgozóknak” – így szól az alcím, amely konkrétabb magyarázatát adja a címül szolgáló Sztehlo Gábor-i meghatározásnak arról, hogy mi is a diakónia. Célját tekintve az egyházi szeretetszolgálatban dolgozók segítségére siet ez a könyv. Ahogyan a szeretetintézmények munkatársainak meg kell tanulniuk, hogyan lehet beteg, mozgásában korlátozott vagy idős embert mosdatni, etetni, öltözködésében, mozgásában segíteni, ugyanígy elsajátítandó gyakorlat a lelki segítségnyújtás, a válaszok keresése a nehéz kérdésekre, rövid, imádságos áhítat megtartása.

Ilyenkor élik meg a diakóniában dolgozók, hogy munkahelyi feladatuk nemcsak a test, hanem a lélek ápolására is szólítja őket. Hiszen

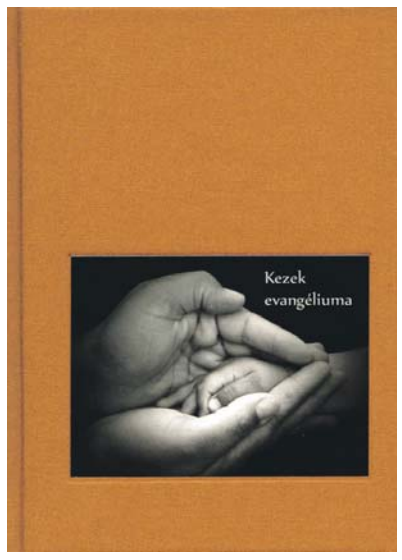

emberekkel törődni mindig nagyon összetett munka; ha jól akarjuk végezni, az egész embert kell látnunk testi-lelki valójában, életútjával, problémáival, félelmeivel, örömeivel együtt. Ezt a csodálatos munkát nem lehet tökéletesen, csak jobban vagy rosszabbul végezni aszerint, hogy mennyire látjuk *őt magát, az embert,* akivel dolgunk van.

A szép rőtbarna vászonkötésű kötet a líraian szép fotókkal együtt valójában nem is *egy* könyv, hanem legalább négy: egy kátészerű ismertetés egyházunk legalapvetőbb tanításaival, egy bibliai válogatás zsoltárokkal és fontos igékkel, egy énekes- és imádságoskönyv, továbbá egy agenda, amelyben rövid áhítatok, istentiszteletek liturgiáját, rendjét találhatjuk.

Végül hadd következzen itt egy rövid személyes vallomás. Egy kórházlelkész táskájában is sok mindennek el kell férnie. Először is egy miniatűr Bibliának (külön cipzáras tokban, hogy finom lapjai ne gyűrődjenek), aztán néhány példányban fénymásolt énekeknek, színes igés lapoknak, apró mécseseknek, alkalmanként pedig egy rövidített *Agendának,* úrvacsoráztató készletnek és Luther-kabátnak. Az elmúlt években folyamatosan fejlesztettem annak a tudományát, hogyan kell sok dolgot minél kisebb térfogatba összecsomagolni, most azonban ezzel a könyvvel („könyvecskével”) együtt ezen a téren is nagyot léptem előre. Az én táskámban biztosan sokszor fog ott lapulni a *Kezek evangéliuma.*

■ Balogh Éva

Kezek evangéliuma – Kézikönyv és lelki útravaló a diakóniában dolgozóknak. Összeállította és szerkesztette Hafenscher Károly. Luther Kiadó, Budapest, 2011. Ára 890 forint. Kapható a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.) és a Huszár Gál papír- és könyvesboltban (1054 Budapest, Deák tér 4.).

Nehéz percek – rövid vigaszok

Bár a füzetecske címe – *Fájdalmak iskolája – Lélekerősítő írások betegágyon fekvőknek* – egy konkrét élethelyzetre utal, valójában sokkal szélesebb olvasóréteget szólít meg. Hiszen nem kell ágyhoz kötöttnek lenni ahhoz, hogy úgy érezzük: napjaink fájdalommal és szomorúsággal terheltek, hangulatunkat szürke felhők árnyékolják be, bűneink vagy a próbatételeink súlya szinte elviselhetetlenül nehezedik ránk. Amikor úgy érezzük: nincs kiút.

A *Gál Judit* szerkesztésében és a Kálvin Kiadó gondozásában 2011-ben megjelent kiadvány írásai életünk egy-egy nehéz szakaszában segíthetnek hitünkben megerősödni és a testi-lelki gyógyulásra várva újra megtapasztalni: a nehéz utat nem kell egyedül megtennünk, mert van, aki életünk minden percében a tenyerén hordoz.

A rövid lelki útravalók emlékeztetnek: lázadás helyett inkább azt keressük, miben kell változnunk, és a próbatételek segítségével mit kell megtanulnunk.

■ BODAZS

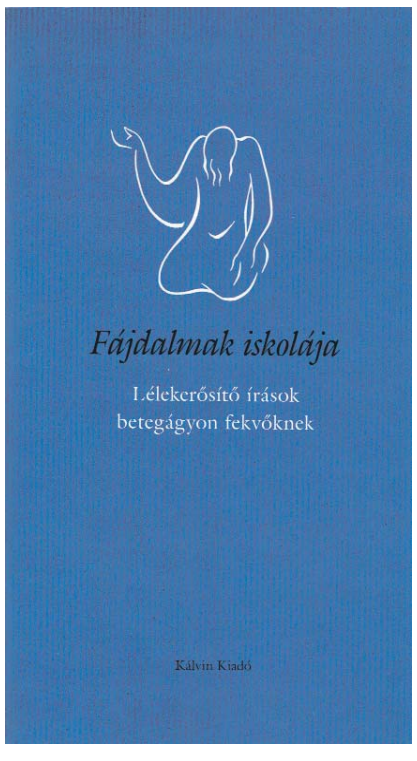

Fájdalmak iskolája – Lélekerősítő írások betegágyon fekvőknek. Szerkesztette Gál Judit. Kálvin Kiadó, Budapest, 2011. Ára 260 forint. A könyv a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.), illetve a Huszár Gál papír- és könyvesboltban (1054 Budapest, Deák tér 4.) is kapható.

Ízelítőül álljon itt a kiadvány egy fejezete:

Tanulni, hogy van erőnk az erőtlenségben

Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem. (Fil 4,13)

Pál apostol ezt a levelét börtönből írja, a Krisztus utáni 55. esztendőben. Fogságban van tehát, valószínűleg Efezusban.

Az a tény, hogy fogságból írja meleg hangú, szeretetteljes és gyakorlati tanácsokat is tartalmazó levelét, már elgondolkodtató. Hogyan lehetséges az, hogy valaki ennyi erőt, ennyi *lelkierőt* tanúsítson egy ilyen élethelyzetben? Olyannyira, hogy még ő erősítse, ő vigasztalja a levél címzettjeit. Elég könnyen elképzelhető, milyen lehetett a komfortérzete, és milyen lehetett a lelkiállapota ennek az embernek ott, abban az ókori börtönben.

Azt is biztosan tudjuk már, hogy mindeközben Pálnak nemcsak a börtönélmény miatti *mentális* állapota tény, hanem ráadásul van egy titokzatos testi betegsége, amit homály fed; nem tudjuk a diagnózist. Egy biztos: a korinthusiaknak ezt írja: *„…tövis adatott a testembe…, hogy el ne bizakodjam. Emiatt háromszor kértem az Urat, hogy távozzék az el tőlem.”* (2Kor 12,7–8). *Tövis…* Nem tudjuk, mi ez a tövis – mozgásszervi nyavalya vagy más –, de az biztos, hogy valami nem stimmel egészen az egészségével. Azt viszont tudjuk: az Úr nem vette el tőle ezt a tövist. Tehát Pál nemcsak hogy „elvan” a fogságával meg a tövisével, hanem kész a másoknak is jó recept, a tanács az ajkán: *„Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.”* Neki van ereje. Mindenre. Nemcsak a fogság elviselésére, de az apostoli sors elhordozására is.

Nem kell különösebb képzelőerő ahhoz, hogy belássuk: valószínűleg ezer oka lett volna szidni a helyzetet, bűnbakokat keresnie azért, hogy neki most éppen börtönben kell sínylődnie, és aztán kitérnie arra, hogy ő milyen szerencsétlen, boldogtalan, perspektívátlan és a többi…

De ő nem ezt teszi, hanem üzen a börtönből. Üzen, hogy lehetőleg minél többen megtudják: *„Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.”* Igaz, háromszor könyörgött az Úrnak a titokzatos tövis kiiktatásáért. *Háromszor* – és nem többször. Háromszor könyörögni valamiért – azt jelenti, hogy ebben a szent hármasságban benne van: a döntés joga másé. Tehát nincs negyedik könyörgés. Ebben a dologban nincsen, hanem marad a szituáció. Nem szeretve – de elviselve. Kegyelemből elviselve! Mert *„mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem”.*

Krisztusban, Krisztus kegyelme által lehetséges elviselni a reánk nehezedő terheket, a kilátástalan helyzeteket, a megpróbáltatásokat és mindent. Adja az Úr mindannyiunknak e boldog megtapasztalást! Úgy legyen!

HETI ÚTRAVALÓ

„Akkor eljönnek napkeletről és napnyugatról, északról és délről, és asztalhoz telepednek az Isten országában.” (Lk 13,29)

Vízkereszt ünnepe után a harmadik héten az *Útmutató* reggeli és heti igéi a pogánymissziót és a hit néhány csodáját tárják elénk. Jézus a világ, így a pogányok világossága is, és Krisztusban látható Isten szeretete: „Ti, akik szeretitek az Urat, gyűlöljétek a rosszat!” (GyLK 736,10) De „már fénylik az igazi világosság, és aki szereti az ő embertársát, az a világosságban marad”. (1Jn 2,8.10; LK) Jézus meggyógyította a pogány százados szolgáját, aki elismerte hatalmát. El is csodálkozott ezen az Úr: *„…senkiben sem találtam ilyen nagy hitet Izráelben”.* Azoké a mennyek országa, akik őt hittel befogadják. *„Menj el, és legyen a te hited szerint.”* (Mt 8,10.13) *Luther* így vélekedik: „E történet kétféle, illetve kettős csodáról szól. Egyiket Krisztus teszi, másikat a százados. Jézus értünk tett ilyen csodát is, de azok a csodák, mint amilyen a százados hite is, folytatódnak, és mindvégig megmaradnak.” Az üdvösség egyedül hit kérdése! Pál a prófétát idézi (lásd Hab 2,4): *„Az igaz ember pedig hitből fog élni.”* (Róm 1,17) Nincs különbség, mindenki csak hit által ragadhatja meg Isten igazságát. S ezért hirdeti az *Ószövetség* evangélistája, hogy a pogány népek is megtérnek az Úrhoz. *„A Seregek Ura pedig ezt az áldást mondja: Áldott Egyiptom, az én népem, és Asszíria, kezem alkotása, meg Izráel, az én tulajdonom!”* (Ézs 19,25) A zsidó Illést a pogány özvegyhez küldi Isten, hogy gondoskodjon róla. A fóniciai asszony hitt Illés Istene, az élő Úr szavának, és *„a lisztesfazék nem ürült ki, az olajoskorsó sem fogyott ki, az Úr ígérete szerint, amit megmondott Illés által”.* (1Kir 17,16) Az özvegy Naomi egyik özveggyé lett menye is visszatért vele Moáb mezejéről a kenyér házába, s erre Ruth meg is esküdött: *„Mert ahová te mégy, oda megyek… Néped az én népem, és Istened az én Istenem. (…) Úgy bánjék velem az Úr most és ezután is, hogy csak a halál választ el engem tőled!”* (Ruth 1,16–17) Saul is választásra kényszerült a damaszkuszi úton, s megtérésekor ezt kérdezte: *„Ki vagy, Uram?”* És az üldözőből üldözött lett, akit utolért Isten kegyelmes szeretete Fiában: *„Én vagyok Jézus, akit te üldözöl.”* (ApCsel 9,5) Így lett ő Pál, a pogányok apostola! Első missziói útján így szólt a nekik ellentmondó zsidóknak: *„Először nektek kellett hirdetnünk az Isten igéjét, mivel azonban ti elutasítjátok…, íme, a pogányokhoz fordulunk. Mert így parancsolta meg nekünk az Úr: Pogányok világosságává teszlek, hogy üdvösségük légy a föld végső határáig.”* (ApCsel 13,46–47) Korábban Jézus is így vélekedett Názáretben: *„Bizony, mondom néktek, hogy egyetlen próféta sem kedves a maga hazájában.”* (Lk 4,24) A pogánymisszió célhoz ér Istennél az üvegtenger mellett, *„mert a népek eljönnek mind, és leborulnak előtted, mert nyilvánvalóvá lettek igazságos ítéleteid”* (Jel 15,4). Halleluja! „Jő minden tájról, együtt énekel, / És együtt ujjong, együtt ünnepel…” (EÉ 454,7)

■ Garai András

„…összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet”

A címbéli idézet Magyarország Alaptörvényében olvasható.

Kikre gondolnak a szerzők? Nyilvánvaló, hogy hazánkra és annak lakóira; kisebb-nagyobb közösségekre: családra, barátokra, munkatársakra és számtalan más csoportra, amelyeknek együttese maga az ország.

Sok ember számára talán nem egyértelmű, hogy kerül ez a mondat az Alaptörvénybe. Az alkotmány sokak számára elvont, száraz, sokszor érthetetlen mondatok sora. A hívő, keresztény ember azonban örömmel fedezi fel benne a Biblia igéinek, Jézus tanításainak, a próféták, az apostolok, az evangélisták üzeneteinek közvetett-közvetlen idézését.

„Légy hű *mindhalálig, és neked adom az élet koronáját.” (Jel 2,10)*

„Most azért megmarad a hit, *a remény, a* szeretet, *e három; ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet.” (1Kor 13,13)*

Sokaknak nem tetszik a törvényből idézett mondat. Talán nem is tudják értelmezni, pedig hívő és hitetlen ember egyaránt nyer vele.

Ha hiszek valami nemes dologban, már értelmet nyer az életem. A remény éltet, a hűség biztonságot ad, a szeretet legyőz minden akadályt. Ha ebből indulunk ki, akkor a törvénynek ez a mondattöredéke mindenkihez szól, nemcsak a magyarokhoz, a keresztényekhez, hanem az egész világhoz, annak minden népéhez, vezetőkhöz és vezetettekhez egyaránt.

Bizonyára egyszer majd ez a január elsejével életbe lépett Alaptörvény is érvényét veszíti, de reménykedjünk, hogy az emberiség számára nemcsak törvényként, hanem örök érvényű értékként, élő valóságként maradnak fenn biblikus kitételei.

■ Csaba Piroska

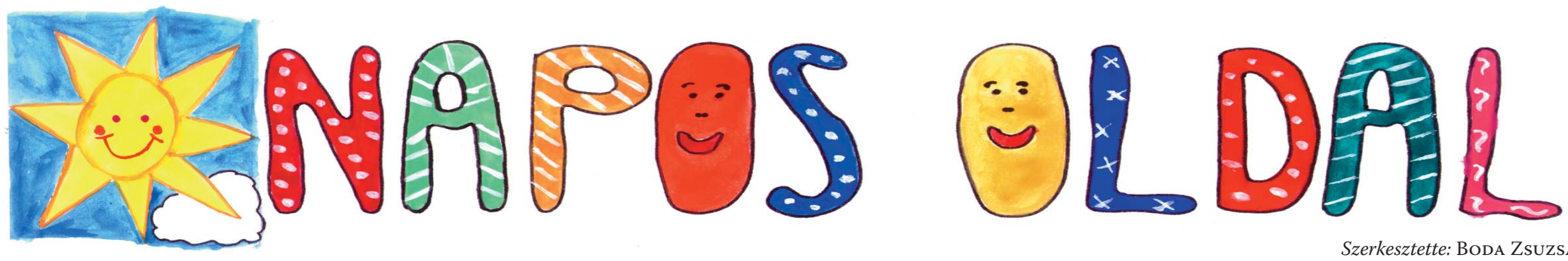

Szerkesztette: Boda Zsuzsa

Törpeegér

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

Kisgyerek voltam, amikor az első törpeegérfészket találtam. Gazos árokparton véletlenül bukkantam a nádszálak és fekete üröm szárai közé font fészekre. Fogalmam sem volt, mi készíthette, csak amikor otthon elmeséltem, tudtam meg a bátyámtól, hogy törpeegérfészekre bukkantam. Persze rohantam vissza, hogy meglessem az öklömnyi fészek gazdáját, de hiába hasaltam a fűben hosszú ideig, nem sikerült megpillantanom.

Azóta már sok ilyen fészket találtam a Velencei-tó nádszegélyében, néha jó fél méter magasan. Több alkalommal sikerült ott érnem a fészek gazdáját, a parányi törpeegeret is.

Ez a kis rágcsáló széltében elterjedt, de csak a számára kedvező élőhelyeken – nádszegélyekben, halastavi gátak mentén – található. Néha megtelepszik a gabonatáblákban is. Hihetetlen ügyességgel mozog a sűrű növényzet között, mászás közben hosszú farkával majmok módjára kapaszkodik. Ha kell, úszni is tud.

Magokkal táplálkozik – a búzaföldön felmászik egészen a kalászig –, de rovarokat is elfogyaszt. Vannak föld alatti járatai is, oda télire eleséget halmoz fel.

Késő ősszel és télen korábban gyakran fogtunk apró emlősöket a kint hagyott kukoricaszárakból álló kupacok alatt. Egyenként raktuk át a kévéket, és rávetődve kaptuk el a többnyire az utolsó alól kiugró pockokat és egereket. Itt figyeltem meg, hogy a törpeegerek a kévékben is fészket építettek, jóval a föld felett, mellmagasságban. A mezei pockok mindig a földszinten maradtak, csak ők költöztek fel az „emeletre”.

Fényképezés céljából néhány alkalommal vittem haza törpeegereket. Nádszálakat tűztem a terráriumukba, és fészeknek való anyagot is kaptak. Rövidesen munkához is láttak, és csinos fészket építettek. Hamar megszelídültek, a hideg téli idő után élvezték a kellemes szobameleget és a sok finomságot – diót, napraforgómagot, búzaszemeket, sajtdarabkákat –, melyekről odakint legfeljebb csak álmodozhattak. Egy-két hét után szabadon engedtem őket, de a terráriumi fényűző élet után aligha örültek a visszanyert szabadságnak.

■ Schmidt Egon

RAJZ: BUDAI TIBOR

Kérdések:

1. Vajon milyen súlyú egy törpeegér?
2. Hányszor fialnak évente?
3. Mennyi ideig élnek?

Válaszok: 1. öt-hat gramm; 2. két-három alkalommal; 3. legfeljebb másfél évig.

Kedves Gyerekek!

▶ **Most induló ötrészes sorozatunkban Sámuel próféta életét elevenítjük fel. A sorozat minden részében találhattok egy-egy rejtvényt is, ezeknek a helyes megfejtését küldjétek el a végén összegyűjtve szerkesztőségünk címére (Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: Gyermekvár.**

1.

Élt egyszer egy Elkána nevű ember. A feleségeit Penninának és Annának hívták. Anna nagyon szomorú volt, mert neki nem született gyermeke. Penniná sokat csúfolta is őt emiatt.

Elkána a családjával együtt minden évben elment Silóba, hogy az ottani nagytemplomban imádkozzon az Úrhoz. Ilyenkor áldozatot is bemutatott.

Az egyik évben Anna az áldozati lakomát otthagyva egyedül bement a templomba, és elkeseredve, hang nélkül imádkozott az Istenhez.

– Seregek Ura! Ha megszánsz engem, és születik egy fiúgyermekem, ígérem, egész életében téged fog szolgálni! – tett sírva fogadalmat Anna.

Éli pap egész idő alatt a templom ajtajában ült egy széken. Figyelte az asszonyt, aki – úgy tűnt – magában beszél. Azt hitte róla, hogy részeg. Oda is ment hozzá:

– Meddig tart még a részegséged? Józanodj ki a mámorodból!

– Nem, uram, nem ittam egy kortyot sem! Nagy bánatom van, azért imádkoztam ilyen sokáig az Úrhoz – felelte Anna.

Akkor Éli megáldotta őt:

– Menj el békességgel! Izráel Istene teljesítse kérésedet!

Anna akkor visszament a férjéhez, majd másnap hazaindultak.

Egy idő múlva nagy öröm érte az asszonyt: fia született. Sámuelnek nevezték el, mert Sámuel azt jelenti: „az Úrtól kértem őt”.

GYERMEKVÁR

Amikor a fiú nagyobbacska lett, anyja elvitte őt a silói templomba. Odament Éli paphoz, és így szólt hozzá:

– Uram! Én voltam az az asszony, aki itt állt a templomban, és erősen imádkozott, te pedig megáldottad. Az Isten meghallgatta kérésemet! Ezért a fiúért imádkoztam. Akkor azt is megfogadtam, Sámuel egész életében az Urat fogja szolgálni. Elhoztam hát őt ide. Viseld gondját!

Melyik úton jutnak el a templomba? Ha jól oldjátok meg a feladatot, a fák mellett található betűkből egy szót olvashattok össze. Ez a megfejtés.

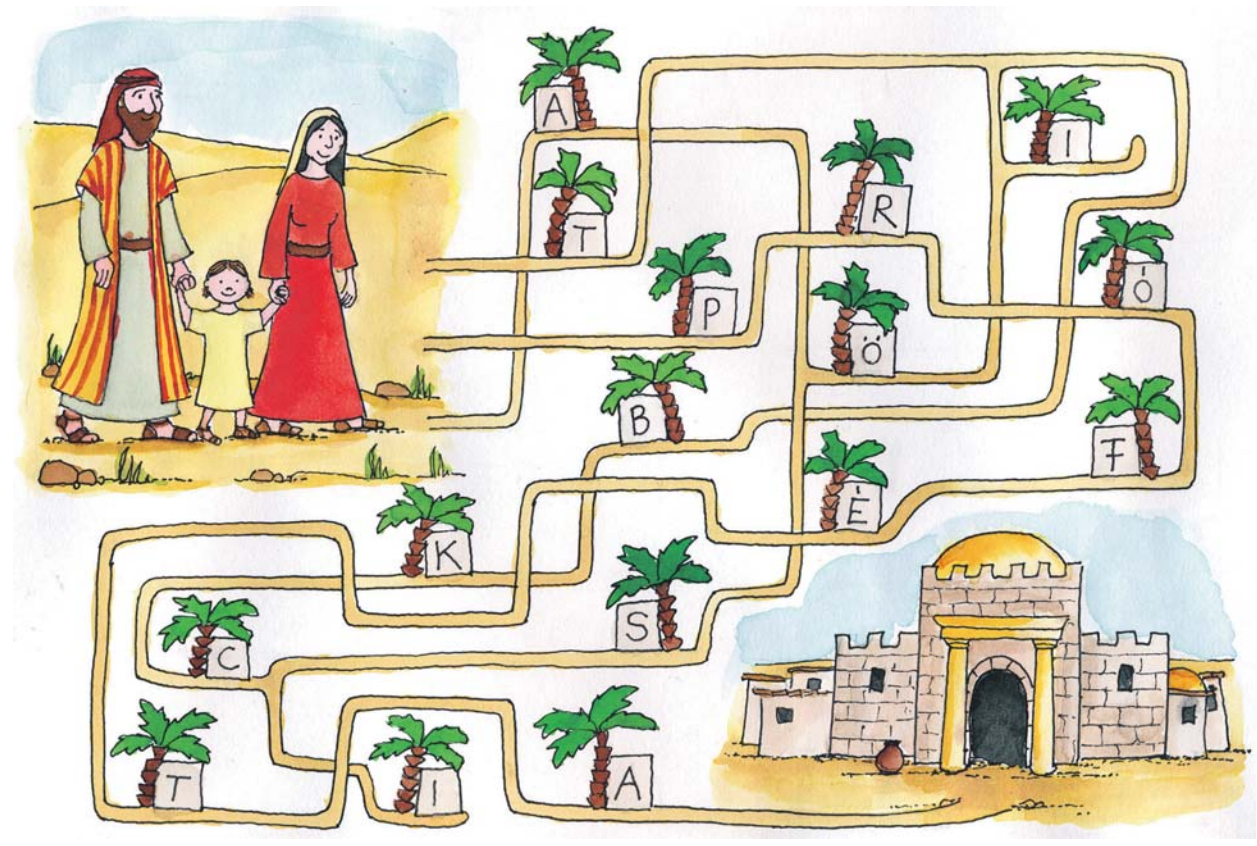

RAJZ: JENES KATALIN

Írjátok a képeken látható tárgyak nevét a téglalapokba! A kékkel megjelölt téglalapok betűiből egy bibliai személy nevét olvashatjátok össze. Ki ő?

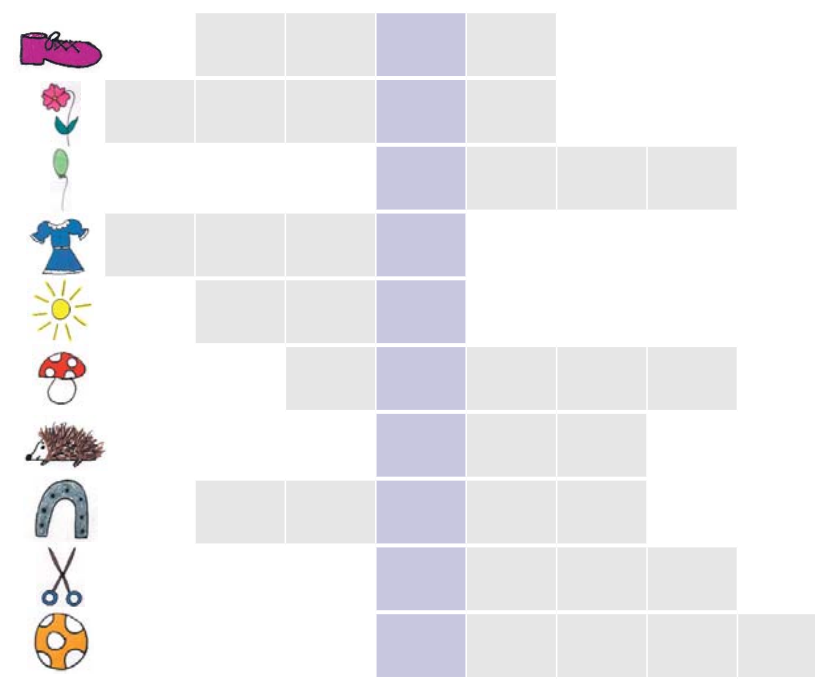

HUMORZSÁK

Két gyülekezeti asszony beszélget.

– A lelkész úr kérésére egy beteg családnak egy héten keresztül vittem mindennap ebédet és vacsorát. És tudja, mivel ajándékoztak meg viszonzásul ezek a hálátlanok?

– Mivel?

– Egy szakácskönyvvel.

* * *

A hosszúra nyúlt lelkipásztori látogatás után azt mondja a lelkész a házigazdának:

– Ne fáradjon azzal, hogy a kapuig kísér!

– Óh, ez nem fáradság, hanem a legnagyobb öröm!

Közel kétmilliárd forint – jó célok, sikeres pályázatok

Beszélgetés egyházunk pályázati referensével egy fontos januári határidő apropóján

Templomfelújítás, intézménybővítés, informatikai fejlesztés, a szeretetszolgálatok működésének támogatása – legnagyobbrészt e célokra fordítódtak (és fordítódnak a jövőben is) azok az összegek, amelyek különböző pályázati támogatások révén érkeztek egyházunkba. Már megvalósult beruházásokról, illetve a pályázatokkal kapcsolatos fontos tudnivalókról beszélgettünk egyházunk illetékes szakemberével, *Kocsis István* pályázati referenssel.

– Bár kétlem, hogy az érintetteknek be kellene mutatnom az Üllői úti országos irodában 2010 februárja óta dolgozó Kocsis Istvánt, mégis, az EvÉlet-olvasók kedvéért mindenekelőtt tisztázzuk: mi a feladata egyházunkban a pályázati referensnek?

– Egyrészt segíti a gyülekezeteket, intézményeket, hogy megtalálják a különböző pályázati lehetőségeket, és közreműködik akár a tervezésben is. De a legfőbb feladata az, hogy a támogatás iránti igénybejelentéseket, illetve magukat a támogatásokat koordinálja, mégpedig a Magyarországi Evangélikus Egyház vonatkozó jogszabálya, vagyis az úgynevezett pályázati szabályrendelet alapján eljárva.

Feladatom, hogy az éves projektötlet-bejelentéseket ellenőrizzem, illetve ha egy gyülekezet a pályázatához támogatást kér – akár az előkészítéshez, a szükséges önerő előteremtéséhez vagy a megvalósítás során az előfinanszírozáshoz –, akkor ezt a kérelmezési folyamatot összefogjam.

– 2010 februárja óta melyek a legsikeresebb pályázatok? Melyek voltak azok a beruházások, amelyekre pályázat nélkül az egyháznak nem lett volna saját anyagi forrása?

– Mind összegszerűségében, mind az érintett gyülekezetek számát tekintve az *Új Magyarország vidékfejlesztési programból* finanszírozott, a vidéki örökség megőrzését célzó pályázat – amelynek keretében templomok felújítására is mód nyílik – a legjelentősebb: ennek révén közel hétszázmillió forint érkezett egyházunkba. Jelentősek ezenkívül az intézménybővítés céljára elnyert összegek, illetve azok az iskolai, szeretetszolgálati pályázatok, melyek az intézmények eszközparkjának fejlesztését szolgálták – például az iskolák digitális táblákat, tanulói laptopokat tudtak belőlük beszerezni, a fasori gimnáziumban labort alakítottak ki…

De ugyanígy fontosak – és egyre inkább azok lesznek – az energetikai fejlesztések, például Balatonszárszón, Bakonycsernyén; az elmúlt hetekben pedig Kaposszekcsőn, illetve Nemescsón sikerült a helyi evangélikus diakóniai intézménynek egy-egy energetikai pályázatot nyernie. Ez jelzi, hogy igen nagy szükség van az ilyen fejlesztésekre egyházunkban, ugyanakkor a megfelelő „potenciál” is megvan ezekhez.

Az én szerepem ezekben a projektekben inkább közvetett, ezeket az intézmények, gyülekezetek tervezik, és ők is pályázzák meg a támogatást. A feladatom ilyenkor az, hogy a háttérmunkában igyekezzek segítséget nyújtani, megtalálni a finanszírozási lehetőségeket.

Egyházunk az elmúlt években mintegy százmilliós előkészítési támogatással, közel hétszázmillió forintos előfinanszírozási kölcsönnel és kétszázmilliót meghaladó önrésztámogatással segítette a gyülekezeti, intézményi pályázatok megvalósítását.

– Azért szögezzük le: egy sikeres pályázat megírásához – hogy a formai és a tartalmi követelményeknek egyaránt megfeleljen – mégiscsak profira van szükség… Hozzávetőleg összesen mennyi támogatást nyert el egyházunk az elmúlt években?

– Sok gyülekezet és intézmény körül kialakult egy olyan kör, amely a pályázásban és a lebonyolításban közre tud működni: akár vállalkozók, akár saját munkatársak képesek ma már pályázatokat írni. Szarvason láthatunk erre nagyon jó példát: az ottani szeretetintézmény munkatársai maguk készítik a pályázataikat. Azt gondolom, hogy ha egy-egy külső vállalkozóval jó az együttműködés, akkor érdemes ezt kihasználni a cél érdekében. Jól működik ez a rendszer…

De a kérdésére válaszolva: a különböző pályázatokon összességében közel kétmilliárd forintot sikerült elnyerniük intézményeinknek, gyülekezeteinknek.

– Az év elején járunk. Kérem, ismertesse azokat a változásokat, amelyekről tudniuk kell mindazoknak, akik az idén pályázat benyújtását tervezik!

– Tavaly májussal kell kezdenem, akkor változott meg a 2008 májusától hatályos pályázati szabályrendelet. De „nem lehet eleget beszélni róla”… A változásról többféle csatornán is igyekeztünk és igyekszünk egyébként tájékoztatni az érintetteket, ennek ellenére a munkám során azt tapasztalom, hogy közismertnek még mindig nem mondható, tehát van tennivalónk e téren….

A változásról szólva: egyszerűsödött maga a pályázati szabályrendelet, konkrétabbá váltak a benyújtandó mellékletek és a határidők. A bejelentési és támogatáskérési folyamat azt szolgálná, hogy jobban előkészített projekteket adjanak be a pályázók.

A szándékunk az volt, hogy amikor egy gyülekezet „körülnéz” a háza táján, hogy mit lenne jó fejleszteni, felújítani, akkor ezeket a projektötleteket jelentse be. Amikor pedig az ötletekből már konkrét pályázati lehetőségek látszanak, akkor újra informálja az illetékeseket – és elsősorban nem is az országos irodának, hanem az egyházmegyei és az egyházkerületi elnökségeknek kell tudniuk róluk. Másrészről persze az országos iroda szakmailag illetékes osztályai – jellemzően az oktatási, az építési és a diakóniai osztály – hasznos és jó tanácsokkal segíthetik a pályázni szándékozókat.

További – nagyon fontos! – változás az eljárásrendben, hogy a különböző pályázatokhoz szükséges jogi személyiségi igazolások kiadása *csak konkrétan az adott pályázati cél megjelölésével lehetséges! Nekem minden esetben ellenőriznem kell, hogy* az *adott pályázati ötletet bejelentették-e* – a jogi személyiségi igazolást az országos iroda gyülekezeti referense, *Bárdossy Tamás* csak abban az esetben adhatja ki, ha a pályázat a szabályrendelet szerint már be van jelentve. Tehát ebben is szorosan együtt kell működnünk. Hangsúlyozni szeretném, hogy az országos iroda segítő szándékkal áll a gyülekezetek és intézmények mellett, de ezt a rendet meg kell tartanunk. A tapasztalat azt mutatja, hogy ez jól működik.

– Van-e valamilyen határidő, amelyet tudatnunk kell az olvasókkal?

– Igen, a projektötletek bejelentésének határideje minden évben január 31. De ha utána, év közben „jut eszébe” egy gyülekezetnek valamilyen fejlesztési ötlet, akkor arra is van lehetőség, hogy később bejelentsék. Ha pedig a projektötletből pályázat lesz, akkor azt újra be kell jelenteni, és ha bármilyen támogatást igényelnek – az előkészítéshez, az önrészhez, a megvalósításhoz, előfinanszírozáshoz –, akkor azt az egyházkerületi pályázati felelősökön, illetve rajtam keresztül lehet kérvényezni.

Annyiban egyszerűsödik a rendszer, hogy míg eddig e-mailben vagy papíron lehetett beküldeni az igényeket, most a *http://palyazat.lutheran.hu* honlapon keresztül – nagyon egyszerű regisztráció után – fel lehet tölteni. Magán a honlapon nemcsak az internetes felület használatával kapcsolatos tudnivalók találhatók meg, hanem a hatályos pályázati szabályrendelet is, az aktuális pályázati lehetőségek, illetve a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapja és az SFF Tender pályázatfigyelő portál oldala is elérhető.

– Ebben az évben milyen pályázatok kiírása várható, mire figyeljenek oda, akik már most konkrét tervben, fejlesztésben gondolkodnak?

– Az Európai Unió hétéves támogatási ciklusokban számol, a jelenlegi ciklus 2013-ban ér véget. De érződik a Nemzeti Fejlesztési Ügynökségnek az a szándéka, hogy még az idén az összes hátralévő pályázati kiírás megjelenjen. Nagy lehetőséget jelentenek az oktatási és a szeretetszolgálati intézmények számára a már említett energetikai pályázatok. A *Környezet és energetika operatív program* pályázati támogatásaival komplex, magának az épületnek az energetikai tulajdonságait javító, illetve a fűtésrendszerek felújítását célzó projekteket lehet megvalósítani.

– Mekkora részét állja ezeknek a pályázat?

– Intézmények esetében nyolcvanöt százalékos, gyülekezetek tulajdonában lévő épületeknél hatvanszázalékos a támogatás.

Várható még a *Társadalmi megújulás operatív program* keretében egyrészt az oktatási intézmények fejlesztését célzó pályázatok kiírása – melyek elsősorban programokat támogatnak –, de lesznek pályázatok infrastruktúra-fejlesztésre is. Érdemes tehát „figyelni” mindarra, ami előre látható!

Az úgynevezett akciótervek megtalálhatók a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, illetve az *Új Széchenyi terv* honlapján. Tervezzük, hogy ezeket mi is folyamatosan feltöltjük a *http://palyazat.lutheran.hu* honlapra, így egy kattintással minden információ egy helyen elérhetővé válik.

■ Kőháti Dóra

Mikor *ne* legyünk presbiterek?

Provokáló a cím, hiszen most, a tisztújítás előtt éppen arra kellene biztatnom a gyülekezetek tagjait, hogy vállalják ezt a szolgálatot, ha valaki felkéri rá őket. Ugyanakkor tapasztalatunk, hogy más dolog lelkesen vállalni a megtisztelő felkérést, és megint más hat éven keresztül rendszeresen és tudatosan dolgozni a gyülekezetért – és mindezt a pénzkereső munka után.

Fontos tehát, hogy már most józanul átgondoljuk, mit várunk attól, akit presbiternek jelölünk, illetve mit vállalunk, ha elfogadjuk a jelölést, és a gyülekezet közgyűlése presbiternek választ bennünket. Ha úgy látjuk, hogy ez nekünk nem megy, jobb azt mondani: köszönöm, de inkább nem vállalom.

Ne legyünk presbiterek, ha nem érezzük, hogy a gyülekezet – nyűgeivel, hibáival együtt – a lelki otthonunk. Nem egy cég igazgatótanácsi tagságáról van szó, hanem arról, hogy segítsünk másoknak rátalálni Krisztus szeretetére, és ehhez adjuk meg a kereteket, lehetőséget. Lehet, hogy fellengzősen hangzik, de meggyőződésem szerint nem lehetünk sikeresek, ha időnként nem lépünk ki a mindennapok mókuskerekéből, nem vesszük észre a nagy csodát, az evangéliumot, amelynek a mi munkánk is részese.

Ez azt is jelenti, hogy az akarjon presbiter lenni, aki vágyakozik a gyülekezet lelki alkalmain való részvételre is: aki eljön az istentiszteletre, hétközi alkalmakra, aki szíve teljes szeretetével drukkol a konfirmandusoknak a vizsgán, aki fontosnak tartja, hogy rákérdezzen Isten dolgaira.

Ne legyünk presbiterek, ha számunkra a név a fontos. Az legyen presbiter, aki akkor is segítene, ha nem lenne az; aki tudja, hogy presbiternek lenni nem kiválasztottság, hanem a szolgálat egyfajta kerete, amely mellett rengeteg más módon lehet segíteni.

Ne legyünk presbiterek, ha időnkbe, energiáinkba nem fér bele a rendszeres civil munka. Ezen nemcsak a presbiteri üléseken való természetes részvételt értem, hanem azt is, hogy ki-ki a maga személyiségének, szaktudásának leginkább megfelelő területen rendszeresen részt vesz a munkában, és tudja, hogy vállalt feladatáért felelősséggel tartozik.

Ezt talán a legfontosabb tudatosítani. Gyülekezeteink szerteágazó – néha túl sok – feladatot vállalnak magukra: a templom, a parókia és a gyülekezeti ház építése és karbantartása mellett sok helyen vannak más ingatlanok, intézmények – és az ezekben folyó munka: a lelki építés, a karitatív segítés vagy az oktatás. Ezt a hatalmas munkát nem vállalhatja föl a lelkészekből és a lelkes gyülekezeti tagokból álló kis kör – ebből csak elfásulás, kedvetlenség és rossz döntések sora születhet. *A gyülekezet nem néhány ember ügye, hanem mindenkié* – aki presbiter lesz, az nem a lelkésznek vagy a felügyelőnek segít munkájának elvégzésében, hanem a *saját részét veszi ki a közös munkából.*

Ne legyünk presbiterek, ha életünk éppen válságban van. Egyházi törvényeink a kissé homályos *rendezett élet* kifejezéssel írják le a tisztségviselőség feltételét. Ez semmiképpen nem jelenti azt, hogy a tisztségviselő életében soha nincsenek mellékutak, magánéleti, lelki, szakmai vagy másfajta válságok. Álszentek lennénk, ha elhitetnénk magunkkal, hogy mi megingathatatlanok vagyunk. (Pál így ír: aki áll, vigyázzon, hogy el ne essék.)

Szó sincs arról, hogy akinek élete valamilyen szempontból csődbe ment, azt kivetnénk, sőt! Szeretnénk neki segíteni, melléállni fájdalmában. De ezekben a nehéz hónapokban, években nem az a feladata, hogy egy gyülekezet terhét is magára vegye, hanem hogy saját magát megerősítse – és ki tudja, ha ebből a sötétlő, mély erdőből kiszabadul, utána talán Istentől megerősödve tud a gyülekezet vezetésében részt venni. (Arról nem is szólva, hogy mennyire megalázó, ha a gyülekezet előtt folyton magyarázkodnia kell ahelyett, hogy a munkáját végezhetné.)

Ki alkalmas tehát presbiternek? Ezek alapján úgy tűnhet, hogy senki. Aki mégis az, az tudja, hogy alkalmassága nem az ő személyes jó tulajdonságaiból fakad, hanem kegyelem, az Isten ajándéka. És ez nem kegyes frázis, hanem tapasztalat.

■ Hegedűs Attila

HIRDETÉS

Pályázat mentori szolgálatra, illetve gyakorlógyülekezeti státusra

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) pályázatot hirdet a gyakorlati (VI. éves) képzéssel kapcsolatos *mentori szolgálatra,* illetve *gyakorlógyülekezeti státusra* a 2012/2013-as tanévre.

Olyan lelkészek jelentkezését várjuk, akik sokoldalú gyülekezeti munkát végeznek, és készek egy VI. éves hallgató (lelkészjelölt) munkájának irányítására és lelkészi szolgálatba való bevezetésére, valamint részt vesznek az EHE által szervezett mentori előkészítő konferencián. A megbízást kapott lelkészekkel és gyülekezetekkel az egyetem együttműködési megállapodást köt. A mentorok és a gyülekezetek ezáltal közvetlenül is bekapcsolódnak a gyakorlati lelkészképzés munkájába. A gyülekezetektől a szolgálatok biztosítása mellett elsősorban a lelkészjelölt megfelelő elhelyezését kérjük.

Gyakorlata idején a lelkészjelölt a mentor vezetésével végezhet gyülekezeti szolgálatot.

A pályázatnak tartalmaznia kell a gyülekezeti munka rövid (legfeljebb 60 soros) bemutatását és a pályázó lelkész motivációját, valamint annak közlését, hogy milyen módon tudnak a hallgató részére tíz hónapon át szállást és ösztöndíj-kiegészítést biztosítani.

A pályázatoknak *február 29-ig* kell az EHE Rektori Hivatalába (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.) megérkezniük.

Bővebb felvilágosítással a Gyakorlati Intézet vezetője, *Szabóné Mátrai Marianna* (mariann.matrai@lutheran.hu) tud szolgálni.

Dr. Szabó Lajos rektor, tanszékvezető
Szabóné Mátrai Marianna, a képzés koordinátora

A jókedv ökumenizmusa

Ha a hitet, a reményt és a szeretetet egy kis hajóba zárnánk, és úsztatni, hordozni szeretnénk a nagybetűs Élet tengerén, akkor a hajó anyagát szerintem jókedvből kellene ácsolni, és a vitorláját Isten csendes derűjéből kellene kifeszíteni.

Egyik este az irgalmas samaritánus történetét olvastuk el a mese után és az esti ima előtt a gyerekekkel. Jóéjt-puszikkal befutott mind a négy fiókám az ágyába, hogy egy pihentető alvás után kezdődjön az újabb nap.

A reggeli hajrá az anyai hivatás egyik legtitkosabb csúcsa: fél kézzel keverem a kakaót, féllel készítem a tízóraikat, a harmadik féllel fonom a lányok haját, a negyedikkel keresem az eltűnt tornazsákot… és próbálok én is elkészülni. Az előszobában elvégzünk még egy gyors koncentrációs gyakorlatot: mindenkinek a fejére csak egy sapka kerüljön, és a cipők, kesztyűk ne legyenek felemásak.

Gombolom az ötévesem, és közben kérdezem, hogy emlékszik-e még az esti bibliai történetre. Izgőmozgó lánykám gondolkodik erősen, majd felragyog az arca, és már mondja is: „Emlékszem! Az irgalmas szamár felszedte az útról a fél barátját!" A nagyobbik lányom töpreng: „Anya, te igazából az anyukám vagy a felebarátom vagy?" Nevetősen indul a nap, és egész estig tart a lelket melengető érzés. Pedig a családi fészek védelméből kilépve inkább a szomorúsággal futok össze.

El sem tudom mondani, hogy mennyi megtört emberrel találkoztam ma is… csak azzal. Szomorú volt a szemük, a hangjuk, az egész lényük. Félelmek, betegségek, reménytelenségek, kudarcok megkötözöttjei járnak közöttünk. Lefelé nézünk, a mélységeinkbe, és beleszédülünk.

Arra születnek terveink, hogyan mentsük át a pénzünket, a munkahelyünket, a családunkat a nehézségeken, de arra nem gondolunk, hogyan mentsük, menekítsük át a jókedvünket. Nem hamis hurráoptimizmusra gondolok, hanem a találkozások örömére, az egymásra figyelésre, az időre, amelyet kiszakítunk a másiknak a rohanó napokból. Arra gondoltam, hogy ki kellene találni egy új udvariassági formulát. A panaszáradatot indító „Hogy vagy?" helyett ezt: „Minek tudtál ma örülni?"

Jókedvet és Isten csendjét kereső samaritánus szeretnék lenni. Azt is tudom, hogy a jókedv ökumenizmusának a hírét csak akkor tudom továbbadni, ha rábízom a saját örvényeim és szomorúságom a Szabadítóra. Csak ő tudja elhordozni… csak ő hordozta már el!

■ Papp Andrea

HIRDETÉS

Békási télűző

A Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség szeretettel hívja híveit és barátait január 28-ára, szombatra a békásmegyeri templomba (1038 Budapest, Mező utca 12.).

17 órakor *Konok Tamás* templomtárlatát *Juhász Ferenc* költő nyitja meg. A kiállítást rendezte: *Jerger Krisztina* művészettörténész. A tárlat március 30-áig tekinthető meg.

18-órakor a *Ferencvárosi Kántorátus és Collegium Musicum* ad hangversenyt a *Simeon éneke* szövegére írt művekből. Vezényel: *Muntag Lőrinc.* Közreműködik: *Kovács László* – orgona, *Mizsei Zoltán* – bariton.

A belépés ingyenes, adományokat jó szívvel fogadunk.

Istentiszteleti rend • 2012. január 22.

Vízkereszt ünnepe után 3. vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Mt 8,1–13; Róm 12,17–21. Alapige: Ézs 61,1–2.8. Énekek: 277., 384.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) D. Szebik Imre; du. 6. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. Iványi Gábor; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) dr. Magyarkúti Gyuláné; de. 11. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; du. 6. (Bach: Karácsonyi oratórium II.) Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Aradi György; du. 6. (ifjúsági) Pelikán András; **VIII., Üllői út 24.** de. 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX. Haller u. 19–21. I. emelet** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** du. 6. (ökumenikus imaheti vespera) Koczor Tamás; liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Kendeh K. Péter; de. fél 11. (úrv.) Kendeh K. Péter; du. 6. (vespera) Kovács Viktor; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) Kovács Viktor; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) D. Szebik Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Szilvia; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. dr. Agod Anett; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. dr. Agod Anett; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kovács Áron; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kovács Áron; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2. (úrv.); **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

Összeállította: Boda Zsuzsa

Átlépve a templom falait

Istentisztelet-közvetítések előkészítő megbeszélése

▶ **A tervek szerint a Magyar Rádióban, illetve a Televízióban ebben az esztendőben is rendszeresen lesznek evangélikus istentisztelet-közvetítések. A havonta élőben hallható vagy látható alkalmakon igét hirdető lelkészek január 12-én megbeszélésen vettek részt. Az Északi Egyházkerület püspöki hivatalába *Fabiny Tamás* médiáért felelős püspök és *Nagy László* szerkesztő hívására érkeztek egyházunk mindhárom kerületéből az érintett lelkipásztorok.**

Az alkalom *Szemerei Jánosnak,* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspökének Zsolt 18,30b alapján tartott áhítatával kezdődött.

A délelőtt első felében *Betlen János* televíziós újságíróval beszélgethettek az egybegyűltek a *Lehetőségek és kihívások a média világában* témakörben. Az őszinte hangvételű eszmecserén nemcsak szakmai kérdések kerültek terítékre – például az, hogy miként lehet felkészülni egy közvetítésre–, de többek között arról is szó esett, hogy mekkora missziói erejük van a rádióban, televízióban sugárzott istentiszteleteknek.

A délelőtt második felében a közvetítések gyakorlati tudnivalóit vették sorra. Ebben nyújtott hasznos, praktikus tanácsokat *Barlay Tamás,* a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) vallási főszerkesztője, *Horváth Tamás,* az MTVA rendezője és Nagy László lelkész, a közvetítések szerkesztője.

■ Bodazs

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Az evangélikus istentisztelet-közvetítések tervezett rendje 2012-ben: Budapest-Zugló (rádiós – Tamásy Tamásné): január 15.; Debrecen (rádiós – Balázs Viktória): február 5.; Maglód (tévés – dr. Fabiny Tamás): április 1.; Sopron (rádiós – Hegedűs Attila): április 8.; Orosháza (rádiós – Ribár János): május 6.; Nagybörzsöny (rádiós – Lajtos János): június 3.; Porrogszentkirály (rádiós – Sikter János): július 1.; Fonyódliget, a Szélrózsa országos ifjúsági találkozó záró istentisztelete (tévés, felvételről – Mesterházy Balázs): július 29.; Szekszárd (rádiós – Sefcsik Zoltán): augusztus 19.; Nemescsó (rádiós – Kalincsák Balázs): október 31.; Budapest-Deák tér (tévés – Gáncs Péter): december 25.; Piliscsaba (rádiós – Kézdy Péter): december 26.

Egy közvetítés krónikája

Szubjektív beszámoló a zuglói rádiós istentiszteletről

▶ **Kilenc órakor elkezdtek gyülekezni a résztvevők. Sorban befutottak először a kis, később a teljes kórus tagjai. Kisvártatva felzengett az orgona, egyszersmind jelezve, hogy már nem üres az orgonapad, megérkezett *Kéménczy Antal* orgonaművész is, aki a biztosíték arra, hogy az orgona ma, január 15-én is gyönyörűen fog megszólalni, s a zenei kísérettel sem lesz gond. S mintha csak meghallotta volna az iménti gondolatokat – míg a zárt ajtó mögül halkan kiszűrődtek a kórus beéneklésének hangfoszlányai –, máris remek futamok csendültek fel a karzat felől. Ám muszáj volt csendet kérni, hiszen szükség volt egy utolsó gyors próbára a kórusoknak a templomtérben is.**

Érezhető volt az izgalom. A lelkészek az utolsó simításokat végezték, miközben némi nyugtalansággal, ám a jó gazda alaposságával pásztázták végig tekintetükkel az istentisztelet helyszínét, hogy minden rendben van-e. Rendben volt.

Csak a rádiósok voltak nyugodtak. Ők a laikusok számára is összeszokott stábnak tűntek. Talán már maguk sem tudják, hány élő közvetítésen vannak túl. Nem csoda hát, hogy hatalmas rutinnal szerelték fel már kora reggel a technikai eszközöket, telepítették a mikrofonokat, vezették – gondosan, hogy senki ne botoljon meg bennük – a kábeleket, helyezték el a műsorvezető közvetítőállását. Hangtalanul, szervezetten végezték munkájukat.

A hívek azonban valahogy nem akartak gyülekezni. Már háromnegyed tízet mutatott az óra, tehát alig volt negyedóra a kezdésig, de még mindig csak lézengtek a templomban. Néhányan némi rosszallással tárgyaltuk a helyeztet, világraszóló botrányt, felháborodást vizionálva.

De kishitűségünk most is kiadós leckét kapott. Mert – mintha varázsszóra történne – egyre gyakrabban nyílt ki a templomajtó, majd már egymás kezébe adva a kilincset egyre többen érkeztek. Az ismerősök a szokott módon köszöntötték egymást, s a szokott módon, kis létszámú csoportokba verődve, halkan beszélgettek, érdeklődtek az elmúlt hét eseményeiről, egymás hogylétéről, szót ejtve az elkövetkezendő jelölésről, választásokról is. Innen is, onnan is „Szervusztok", „Jó reggelt!", „Erős vár a mi Istenünk" hallatszott.

FOTÓ: GREGUSS TAMÁS

Aztán mindenki elfoglalta helyét a padokban, s most már látszott, hogy megtelt a templom. Néma csönd és feszült várakozás érződött. Mindenki izgatottan, az alkalom ünnepélyességéhez való méltósággal várta az istentisztelet megkezdését.

Előbb azonban még bevonult a kórus, majd a karvezető, a gyülekezet kántora, *Fekete Anikó* is elhelyezkedett. Szelíd mosollyal szemlélte a rajta csüngő tekinteteket. Az egyik hangtechnikus még elvégezte az utolsó simításokat; volt, akit kicsit közelebb, volt, akit kicsit távolabb állított a mikrofontól. Hát igen! Élő közvetítésre készültünk. Amit most nem állítanak be jól, annak korrigálására később már nincs lehetőség. S mégiscsak az ország első számú rádiócsatornáján lesz hallható a műsor, amelyet a világ számtalan pontján hallgatnak magyarok, s talán néha még idegen ajkúak is.

Már nagyon közeledett a kezdés ideje, de *Nagy László,* a rádió szerkesztő-műsorvezetője még szólt pár szót. Elmondta, hogy pontosan mikor kezdődik és mikor fejeződik be a felvétel, s nagyon kért mindenkit, ügyeljen arra, hogy még véletlenül se hagyja bekapcsolva a mobiltelefonját, mert nagyon kiábrándító, ha például az imádkozás alatti csöndbe belehasít egy készülék csörgése.

Rövid csend telepedett a templomra, mielőtt a lelkészek két presbiter testvér kíséretével bevonultak. S miután mindenki leült, felhangzott az éterben: „Kossuth rádió, Budapest. Tíz óra négy perc. Evangélikus istentiszteletet közvetítünk a budapest-zuglói evangélikus gyülekezetből. A szolgálatot *Tamásy Tamás* és *Tamásy Tamásné,* a gyülekezet lelkészei végzik. Igét hirdet *Tamásy Tamásné.*"

Az adás vezetője felemelte kezét, jelezve, hogy megkezdődött az élő adás, innentől kezdve „nem csak magunk vagyunk". A karzaton pedig felzengett az orgona, s kezdetét vette az ország-világ számára hallható istentisztelet rádiós közvetítése.

■ Gyarmati Gábor

A közösségben rejlő erő kiaknázása

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Egy amerikai modell továbbfejlesztésével művészek, feltalálók, fejlesztők és kutatók projektjeit támogatja egy vadonatúj hazai internetes szolgáltatás, az *Indulj.be (http://indulj.be).*

A közösségi finanszírozás – angolul *crowdfunding* – az egyik legfiatalabb internetes jelenség, és egyre nagyobb szerepet kap kreatív ötletek és művészeti projektek megvalósításában. 2009 óta az Egyesült Államokban számos kezdő vállalkozó és művész kapott elindulási, bemutatkozási és befutási lehetőséget azáltal, hogy a felhasználók anyagi segítségét kérhették egy kifejezetten ebből a célból létrehozott közösségi oldalon keresztül. Ugyanis a tervezett könyvek, rajz- és dokumentumfilmek, találmányok és vállalkozásötletek rövid bemutatói alapján a látogatók dönthették el, hogy támogatják-e pénzzel a kitalálóikat.

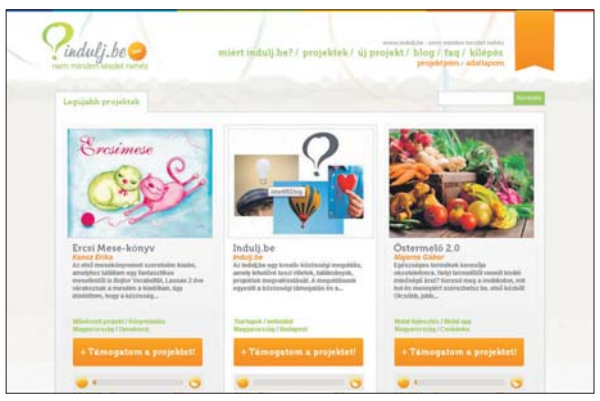

A sikeres amerikai *Kickstarter (http://kickstarter.com)* működési modelljéhez hasonlót hoztak létre az *Indulj.be* fejlesztői: a kreatív ötletek megvalósítására koncentrálnak az egyszerű pénzgyűjtés helyett. A működési elv itt is a közösség erejére épül, és egyfajta *előértékesítésként* az ismerősök hozzájárulásán keresztül valósulnak meg az ötletek. A közösségi oldalakon meghirdetett projektek sikere éppen ezért az ismerősök aktivitásától is függ, egy jó ötlet már néhány száz támogatóval is komoly sikert érhet el.

„A hétfőn éjféltől élesben működő oldal segítségével bárki kiadhatja a könyvét, lemezét, de ugyanígy lehetővé teszi egy festőművész eszközeinek a beszerzését, egy új online szolgáltatásnak a beindítását, egy mobilalkalmazásnak a kifejlesztését vagy éppen egy új szuperkütyü prototípusának a legyártását” – összegzi a szolgáltatás lényegét *Moldován Csaba* ötletgazda. Az oldal tervezői a magyar viszonyok között évi százötven-kétszáz projekttel számolnak, de felkészültek arra is, ha ennek a többszörösét kellene átfuttatniuk rendszerükön. A mintának tekinthető amerikai *Kickstarter* az elmúlt három évben tízezer projektet valósított meg, így könnyen lehet, hogy a magyar változat siker esetén felborítja az elképzeléseket.

Az oldal fejlesztői azt tervezik – hasonlóan az amerikai változatokhoz –, hogy csak saját országuk állampolgárainak teszik lehetővé projektek indítását a rendszerben. Ez nyilván nemcsak azért hasznos, mert így az üzemeltetőknek kizárólag a magyar adózási rendszerhez kell igazítaniuk a működésüket, hanem azért is, mert a gazdasági válságok időszakában a hazai ötletek megvalósítását indíthatják be.

A templomjáró emberek számára nem idegen, hogy perselybe dobott több-kevesebb pénzzel járuljanak hozzá a gyülekezet működési költségeihez vagy időnként egy-egy összegyházi kezdeményezéshez. Ha az *Indulj.be* modellje beválik, akkor egyházközeli projektek indításához is felhasználható lehet a rendszer. Mint jövőbeli lehetőségre érdemes lesz majd néha rápillantani.

■ Nagy Bence

„Én és a Béres Csepp” pályázat

Kedves Olvasó!

Bármerre járok az országban, az emberek azonnal felemlegetnek egy rokont, barátot, ismerőst, vagy akár önmagukat, és megajándékoznak egy igaz Béres Cseppes történettel. 2012-ben 40 éves a Béres Csepp. Arra kérem, Önöket, hogy a jubileum kapcsán idézzék fel emlékeiket akár a régmúltból akár a jelenből. Írják meg kedves vagy éppen torokszorító, felemelő és tanulságos Béreses történeteiket, hogy ezekkel köszönthessük Magyarország legnépszerűbb egészségvédő készítményét!

Köszönettel: ifj. dr. Béres József

Írásaikat „Én és a Béres Csepp” jeligével maximum 3 oldal terjedelemben az alábbi címre küldjék:
Béres Gyógyszergyár Zrt.
1300 Budapest, Pf. 270. vagy
e-mail: palyazat@beres.hu

Beküldési határidő: 2012. március 31.
További információ: www.beres.hu oldalon

1. díj: 2 éjszaka félpanzióval az erdőbényei Magita Hotelben és borkóstoló a Béres Szőlőbirtokon
2-3. díj: Béres termékcsomag 20.000 Ft értékben
4-10. díj: Béres termékcsomag 10.000 Ft értékben
1-20 helyezett: *Cseppben az élet* című, id. dr. Béres József életútját bemutató könyv
Különdíjak: 1 db Nők Lapja Psziché megjelenés és 1 éves előfizetés
1 db Nők Lapja Egészség megjelenés és 1 éves előfizetés

BÉRES
nők lapja egészség
nők lapja Psziché

A BÉRES CSEPP VÉNY NÉLKÜL KAPHATÓ ROBORÁLÓ GYÓGYSZER.

A kockázatokról és mellékhatásokról olvassa el a betegtájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét!

BCS1201PA.

Vendég a sajtóbizottság ülésén

Ülést tartott a Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóbizottsága január 10-én az országos iroda Üllői úti székházában. A tanácskozás meghívott vendége *dr. Fábri György,* az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektorhelyettese volt, aki egyházunkat képviseli a Közszolgálati Testületben, és egyben annak megválasztott vezetője is. Jóvoltából a testület munkájába nyerhettek betekintést a bizottság tagjai.

Forrás: evangelikus.hu

Bonyhádi diák a dobogón

Matematikaversenynek adott otthont január 12-én Pécsett a Janus Pannonius Gimnázium. A régió – Baranya, Somogy, Tolna és Zala megye – e tantárgyban legjobb 11–12. évfolyamos középiskolás tanulói mérték össze tudásukat. A megyéket mindkét évfolyamon a novemberi megyei verseny első hat-hat helyezettje képviselte.

A legjobb eredményt a kaposvári Táncsics Mihály Gimnázium könyvelhette el 227,2-es pontszámmal. Második a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium lett (217,3), harmadik a pécsi Leőwey Klára Gimnázium (160,4), negyedik helyen a nagykanizsai Batthyány Lajos Gimnázium (134,5) végzett a rendező Janus Pannonius Gimnázium (108 pont) előtt.

Mindkét évfolyamon pécsi tanuló nyert. A legeredményesebb Tolna megyei versenyző a 11. évfolyamos *Bősze Zsuzsanna,* a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium diákja lett, aki harmadik helyezést ért el.

EvÉlet-infó

EVÉL&LEVÉL&LEVÉL

Evangélium és istentisztelet

Elcsépelt közhelynek tűnik a kijelentés, hogy az egyház krízisben van. Ez nem feltétlenül azt jelenti, hogy bajban van, hanem inkább azt, hogy cselekvési kényszerben van, gondolkodnia kell. Valaminek történnie kell, mert ami most van, nem kielégítő. Istentiszteleteink ma nem tudják teljesíteni azt a feladatot, amellyel Urunk megbízott bennünket: az evangélium hirdetését.

A vasárnapi istentisztelet lenne az evangélium hirdetésének alkalma, gyakran azonban az lehet az ember érzése, hogy legtöbben nem az evangéliumért jönnek, hanem azért, mert vasárnap van, és vasárnap templomba kell menni. Majdnem mindegy, hogy mit mond a lelkész. A „jó” igehirdetés alig növeli a gyülekezet létszámát, a „rossz” igehirdetés alig csökkenti. Istentiszteleteink lényege nem az evangélium, hanem a *kultusz, a vallásos igény kielégítése.*

Fontos lenne tisztán látnunk, hogy Urunk mire adott nekünk megbízást a missziói parancsban. Nem arra, hogy egyházat szervezzünk és fenntartsunk, nem is arra, hogy dogmatikailag és liturgiailag helyes istentiszteleteket tartsunk, hanem hogy az evangéliumot hirdessük.

Istentiszteleteinken jelenleg ez nem igazán valósul meg. Itt ugyanis nemcsak a szavak fontosak, hanem az is, hogy kifejezésre jusson az öröm, a közösség Krisztusban, a dicsőítés és hálaadás. Istentiszteleteinken leginkább magukba zárkózott embereket látunk, akik általában jó messze ülnek egymástól.

Ahol az evangélium szólal meg, ott felfigyelnek az emberek, megtérnek vagy megharagszanak. Ahol Jézus tettei és szavai megelevenednek, ott váratlan dolgok történnek. Ez sajnos nálunk, néhány kivételtől eltekintve, nem így van. Mintha az lenne jó, ha nem történne semmi, hanem folytatnánk mindent, ahogy eddig.

Jobban kellene figyelnünk azokra a vallási közösségekre, melyek ma növekednek, tért hódítanak. Ott középpontban van *a személyes hangvétel és az egymásra figyelés.* Nálunk az emberek anonimitásban vannak, egyéni vallásos igényeiket elégítik ki, és nem akarják, hogy ebben valami szokatlan dologgal meglepjék és megzavarják őket. Kis túlzással azt lehetne mondani, hogy „nézők”. A részvétel nem merülhet ki avval, hogy felállnak, leülnek, elmondják a hitvallást, a *Miatyánkot,* és énekelnek – talán.

A probléma nem a „régi” vagy az „új” liturgia, hanem maga az istentisztelet, ahogy azt ma tartjuk. Az istentisztelet nem az egyház istentisztelete, nem is a lelkészé, hanem azoké az embereké, akik odajönnek vasárnap. De ha ott vasárnapról vasárnapra csak egy szerkesztőbizottság által megfogalmazott, *sematikus és dogmatikus szöveg felolvasása* történik, akkor az ember nem igazán érzi magát megszólítva.

Bizonyára többen azt állítják, hogy a liturgia is az evangélium hirdetése. Igen, lehetne. De egy előre megszerkesztett szöveg felolvasása nélkülözi a személyes bizonyságtétel jellegét és erejét. Ha az imádság, amelyet a lelkész a gyülekezet nevében elmond, egy mások által megírt, könyvből felolvasott szöveg, akkor az nem sokat mond a mai embernek; ez nem evangélium, hanem kultusz. A kultusz mindig ugyanaz. Az evangélium megdöbbent, felforgatja gondolkodásunkat, mindig újat ad.

A reformáció megpróbált ezen változtatni, a kultuszról az evangélium hirdetésére tenni a hangsúlyt, de legtöbb helyen, így a lutheránus egyházakban is, visszatértek a merev formákhoz, a központi irányításhoz. A tiltakozás hamar elkezdődött ugyan, de az egyház vezetése szigorúan fellépett a kis közösségek ellen, ahol a szabadság és a személyes bizonyságtétel lett uralkodóvá. Ez akkor talán érthető volt, de ma?

Az evangélium természetesen ugyanaz ma, mint volt az első évezredben, de az evangélium hirdetésének körülményei teljesen mások. Az a tekintélyrendszer, amely egyházunkban is érvényesül, ma idegen. Az emberek személyes részvételt, véleménynyilvánítást, őszinte hangot és párbeszédet igényelnek egy közösség életében. Ezzel szemben a templomban egy ember fekete ruhában áll, és ellentmondás nélkül azt mond, amit akar, és felolvas valamit, amit egy bizottság előírt. Senki sem szólhat bele, legfeljebb távol maradhat.

Be kellene látnunk, hogy az egyház ilyen istentiszteletek megtartásával ma már nem tud eleget tenni a missziói parancsnak. Ha a krízisből jól akarunk továbbjutni, akkor nem maradhat minden úgy, ahogy évszázadok óta van. Az emberek gondolkodásában, a társadalmi viszonyokban és a kommunikációban alapvető változások történtek, de istentiszteletünk megmaradt a középkorban kialakult formák és gyakorlat mellett. Nem elégedhetünk meg avval, hogy régi liturgikus szövegeket olvasunk, és a 17. században keletkezett énekeket énekelünk.

A gyülekezet részvétele szükséges ahhoz, hogy a szavakból élet legyen. Ha az istentisztelet abból áll, hogy a lelkész végigolvas kijelölt szövegeket, és húszperces beszédet tart, lehetőleg szórakoztató történetekkel és példákkal, akkor ott nehéz lesz meglátni az evangélium életet formáló erejét.

Szilas Attila *nyugalmazott evangélikus lelkész (Várpalota)*

Szükség van erre?

Tisztelt Szerkesztőség! Meglepetéssel vegyes szomorúsággal olvastam január 15-i számukat. Ebben lapjuk feladta egy bizonyos határon túli, eddig sikerrel megőrzött közéleti semlegességét, cikkeinek szokásos hangvételét. Hagyta, hogy a közéleti vihar hullámai elkezdjék sodorni. *Faggyas Sándor Ellenállás – keresztény módra* című, hangnemében ettől az újságtól merőben idegen cikke néhány világi lapból unalomig ismert lózung ismételgetésével az *Evangélikus Életet* is nemtelen politikai csatározások színterévé tette.

Mindezek tetejében a szerző „…nekünk, keresztény hitű embereknek is van, legyen szavunk” megjegyzésével maga és tábora számára még a kereszténységet is kisajátította. Hogy ezt még tovább fokozza, Jakab apostol, az *Erős várunk…* és *Kölcsey* célzatos idézésével a másik tábort „ördögnek”, „gonosznak” minősítette.

Ez a cikk ebben az amúgy is kritikus időszakban nem érhet el mást, mint hogy az ellenségeskedést, a feszültséget növelje egyházunkban, gyülekezeteinkben is. Erre pedig itt, gondolom, senkinek sincs szüksége.

Tisztelettel:

Lukáts Miklós *evangélikus lelkész, az Antall-kormány volt keresztényidemokrata államtitkára*

HÍREK, HIRDETÉSEK

GYÁSZHÍR

Jézus mondja: „Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” (2Kor 12,9a)

Szomorú szívvel, de a feltámadt Jézusban való hitből erőt merítve tudatjuk, hogy *vitéz Magassy Sándor* sikátori evangélikus lelkész, alpolgármester, nyugállományú alezredes január 11-én, 52 éves korában elhunyt. Temetése *január 21-én, szombaton 11 órakor* lesz a sikátori evangélikus templomból.

Gyászolják: felesége, Magassy Ágnes; gyermekei, Dávid, Zsófia, Bence, Réka; felesége gyermekei, Ágnes, Blanka; testvérei és családjaik, Márta, Zoltán, Éva, Gergely; rokonai, barátai, tisztelői, katonatársai, lelkésztársai, Sikátor Község Önkormányzata, a Protestáns Tábori Püspökség.

Temetés után a gyászolókat szeretettel várja a gyülekezet és a gyászoló család a sikátori kultúrházba szerény állófogadásra.

A koszorúmegváltást a Fraternitás Evangélikus Lelkészek Közössége számlájára kérjük: HVB Bank 10918001-00000004-81310007.

Magassy Ágnes
8439 Sikátor, Kossuth Lajos u. 16.
Tel.: 06/20/824-3476, 06/20/824-4804, 06/88/449-215

A Keresztyén Értelmiségi Fórum következő alkalmán, *január 23-án, hétfőn 18.30-kor Az egyház megújulásának lehetőségei* címmel *Steinbach József* dunántúli református püspök tart előadást és fórumbeszélgetést a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII., Kék Golyó u. 17.). Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

APRÓHIRDETÉS

Kötéltechnikás karbantartás/favágás. Dummel Dániel alpinista: 06/20/217-5490.

Svájcban magányosan élő, magyarul beszélő, 29 éves fiatalember – házasság reményében – megismerkedne korban hozzá illő magyar leánnyal. Válaszlevelet *Találkozás* jeligére a szerkesztőség címére (1085 Budapest, Üllői út 24.) vár.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 22-étől január 29-ig

VASÁRNAP

10.00 / Kossuth rádió
Református istentisztelet közvetítése Kispestről
10.30 / m1
A Biblia a magyar képzőművészetben
10.40 / m1
Református magazin
11.10 / m1
Evangélikus ifjúsági műsor
14.30 / Bartók rádió
Kritikus füllel
Ligeti György: *Requiem*
20.04 / Kossuth rádió
Himnusz
A Rádiószínház dokumentumműhelyének műsora
20.05 / Duna Tv
Eszter hagyatéka (magyar játékfilm, 2008) (87')
23.35 / m1
Magyar Teátrum-díj 2011 (gálaműsor)

HÉTFŐ

10.50 / Duna Tv
1 könyv
11.00 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
14.25 / m1
Vízilabda-Európa-bajnokság 2012
A Magyarország–Törökország férfi vízilabda-mérkőzés élő közvetítése
19.35 / Bartók rádió
A Nemzeti Filharmonikus Zenekar hangversenye
Benne: Janácek: *Glagolita mise*
21.43 / Bartók rádió
Orlando. Virginia Woolf regényének rádióváltozata
23.00 / Duna World
Vajdasági orgonák
23.25 / m1
Múlt-kor (történelmi magazin)

KEDD

5.20 / m1
Hajnali gondolatok
10.05 / Duna World
A hit kérdéséről ma (magyar dokumentumfilm)
14.35 / Kossuth rádió
Tér-idő
A köztéri szobrok világa
16.45 / m2
Delta (tudományos magazin)
19.35 / HBO
Apja lánya (francia filmdráma, 2009) (100')
21.30 / Duna Tv
Bonneville (kanadai játékfilm, 2007) (89')
23.00 / Petőfi rádió
Akusztik
A Delalamm koncertje

SZERDA

6.00 / Bartók rádió
Muzsikáló reggel
11.05 / Kossuth rádió
A Hely (riportműsor)
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva…”
A református egyház félórája
13.50 / m2
Magyar évszázadok
14.15 / Duna World
Református magazin
20.05 / Duna World
Kézjegy
Pogány Judit
21.30 / Duna Tv
Hello goodbye (francia játékfilm, 2008) (95')
23.55 / Duna Tv
Pengető
Koncertek az A38 hajón
23.55 / m1
Zegzugos történetek

CSÜTÖRTÖK

9.20 / Pax Tv
Visszafelé nem lehet menni
Riportfilmsorozat, 9. rész: Frenkl Róbert
15.15 / Duna Tv
Törzsasztal
Közéleti beszélgetések
19.35 / Bartók rádió
Az MR Szimfonikusok hangversenye
Brahms: *Német requiem*
21.30 / Duna World
Shakespeare: Athéni Timon
Közvetítés a szolnoki Szigligeti Színházból, felvételről
21.40 / Duna Tv
Te rongyos élet (magyar film, 1983) (109')
22.30 / m1
Az elszánt diplomata (angol–német film, 2005) (123')
22.30 / Kossuth rádió
Esti beszélgetés – kultúráról

PÉNTEK

10.00 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne: Rossini: *Messa di Gloria*
12.05 / Bartók rádió
Bravissimo!
Benne: Mozart: *Exsultate, jubilate!*
17.25 / Duna World
Duna anziksz
A barokk építészet
20.35 / m2
Műkorcsolya- és jégtánc-Európa-bajnokság
21.05 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne: Bach: *Sei Gregüsset, Jesu gütig (korálpartita)*
21.30 / Duna Tv
Nicky családja (cseh–szlovák dokumentumfilm, 2010)
0.10 / Duna Tv
Pergolesi: Stabat Mater

SZOMBAT

6.45 / Duna Tv
Az Ótestamentum (olasz sorozat)
8.59 / m2
A Biblia gyermekeknek – Az Újszövetség
12.22 / Kossuth rádió
Történet hangszerelve
16.15 / Duna Tv
A pármai kolostor (francia film, 1948) (96')
19.00 / Bartók rádió
Puccini: Tosca
22.00 / m1
Fehér tenyér (magyar film, 2005) (101')
22.55 / m2
Jelentem versben mesémet
Tévéjáték Balassi Bálint verseiből és leveleiből
0.45 / m1
Ellopott élet (olasz tévéfilm, 2007)

VASÁRNAP

6.00 / Bartók rádió
Muzsikáló reggel
Benne: vasárnapi orgonamuzsika
8.05 / Bartók rádió
Zsinatoló (vasárnapi ökumenikus műsor)
9.00 / Duna Tv
Isten kezében
Séta Prágában
10.00 / Duna Tv
Világ-Nézet
Püspökkenyér
10.25 / m1
Evangélikus ifjúsági műsor
10.30 / m1
Baptista magazin
11.00 / m1
Baptista istentisztelet
Élő közvetítés Kecskemétről
14.55 / m2
Az Árpád-kor templomai

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (január 22.)
Krisztus mondja: *„Ha ti megtartjátok az én igémet, valóban tanítványaim vagytok; megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket.”* Jn 8,31–32 (Préd 7,29; Mt 8,5–13; Róm 1,/14–15/16–17; Zsolt 86) Mi az igazság? – Pilátus kérdése juthat eszünkbe a mai igeverset olvasva. A történelem során mennyiféle választ adtak erre a kérdésre a különböző korok emberei aszerint, hogy érdekeik mit diktáltak! Jézus szava azonban az örök, abszolút igazsággal szembesít, amely kapitulációra késztet, ugyanakkor megajándékoz a tanítványság mindent felülmúló szabadságával.

Hétfő (január 23.)
Krisztus Jézus azért jött el a világba, hogy a bűnösöket üdvözítse, akik közül az első én vagyok. 1Tim 1,15 (Jón 2,7; Ézs 19,19–25; 1Kor 6,1–11) Nem túlzás Pál apostolnak ez az önmarcangolása? Tény, komoly a bűnlajstroma: segédkezett István vértanú megkövezésekor, tagadta Krisztust, üldözte a keresztényeket. De a megtérése után, amikor átélte a megbocsátás örömét, sőt apostol lett, nem kellett volna már természetesnek vennie, hogy megváltott ember? Ő mégis arra hívja fel hallgatósága figyelmét, hogy az üdvösség nem olyan magától értetődő dolog. Az bizony érthetetlen, emberi ésszel fel nem fogható kegyelem!

Kedd (január 24.)
Ügyeljünk arra, hogy egymást kölcsönösen szeretetre és jó cselekedetre buzdítsuk. Saját gyülekezetünket ne hagyjuk el, ahogyan egyesek szokták. Zsid 10,24–25 (Zsolt 26,12; 1Kir 17,8–16; 1Kor 6,12–20) A buzdítás kifejezésére használt eredeti ige úgy is fordítható: provokáljuk. Ez utóbbi utalhat arra, hogy az ember törekvése egyoldalú, mert a közösség többi tagja szeretetlen, sőt akár gonosz is. Keresztény gyülekezetben is tapasztalható olykor a fagyos légkör. A megoldás azonban nem az, hogy elhagyjuk a közösséget, hanem az, hogy krisztusi lelkülettel szolgálva „provokáljuk ki” az egymást hordozó, kölcsönös testvéri szeretetet.

Szerda (január 25.)
Az Úr elküldi angyalát előtted. 1Móz 24,7 (ApCsel 12,8a; Ruth 1,1–8/9–15/16–19a/19b–21/; 1Kor 7,1–9) Milyen bizonyossággal mondja ezt Ábrahám?! Szolgája most indul éppen, hogy Izsáknak, a fiúnak feleséget hozzon. Ő aggályoskodik: mi lesz, ha a kiválasztott ara nem akar majd jönni. Gazdája azonban elnémítja: Isten elkészíti, szerencséssé teszi a szolga útját. Milyen alapon meri ezt Ábrahám ilyen határozottan kijelenteni? Isten ígéretei alapján. Mert tapasztalta, hogy az Úr tartja a szavát. Egykoron kihozta őt szülőföldjéről, gazdaggá tette, és fiút adott neki, és így esküdött meg Ábrahámnak: *„A te utódaidnak adom ezt a földet.”* – Akkor most miért kételkedne?

Csütörtök (január 26.)
Jézus Krisztus az igaz Isten és az örök élet. Gyermekeim, őrizkedjetek a bálványoktól! 1Jn 5,20b–21 (2Kir 5,17; ApCsel 13,42–52; 1Kor 7,10–16) Bálványok? Mai, „felvilágosult” világunkban senki sem imád már faragott szobrokat. Legalábbis itt Európában, Magyarországon nem. Pláne nem fenyegeti ilyen veszély a keresztényeket. Mi miatt vehetjük mégis szívünkre az apostol óvó szavait? Mert a veszély örök: mindig lesznek olyan erők, megtévesztő eszmék, amelyek – különféle eszközökkel – megpróbálják eltéríteni a keresztényeket Krisztus követésének egyértelmű útjától. János apostol is egy szellemi irányzat képviselőivel szemben inti óvatosságra levele olvasóit. Határozottan és kizárólagossággal fogalmaz, úgy, ahogyan Jézustól tanulta, ahogyan a Mester is beszélt önmagáról: Krisztus az út, az igazság és az élet. Nincs más út az Atyához, nincs másban örök élet, csak egyedül Jézus Krisztusban! Minden más elmélet, spirituális összemosás, keverés csupán „bálvány”.

Péntek (január 27.)
Pál írja: *Amikor erőtlen vagyok, akkor vagyok erős.* 2Kor 12,10b (Zsolt 46,2–3; Lk 4,22–30; 1Kor 7,17–24) Még csak ízlelgetjük a 2012-es év igéjét, Urunk biztatását, hogy az ő ereje a mi gyengeségünkben lesz tökéletessé. Talán hezitálunk is, merjünk-e ráhagyatkozni erre az isteni ígéretre. Pál apostol vallomása legyen megerősítésünkre. Ő kipróbálta. Tényleg így van, „működik”. Elesettségében micsoda eszköz lett Isten kezében!

Szombat (január 28.)
Mózes azt mondta: *Ó, Uram, ha megnyertem jóindulatodat, járj közöttünk, Uram!* 2Móz 34,9a (Tit 3,5; Jel 15,1–4; 1Kor 7,25–40) Mózesnek nem először kellett könyörögnie népéért, amely újra és újra elfordult Istenétől a pusztai vándorlás során. Az új kőtáblák kézhezvételét követően most is a földre borulva kéri az Úr jóindulatát. Pedig néhány perccel előtte hangzott el, hogy az Úr irgalmas és kegyelmes Isten. Máris megingott volna Mózes hite? Szó sincs erről! Csupán tudja, hogy a szent Isten kegyelmével és szeretetével nem élhet vissza az ember. Az Úr jóindulata irgalom. Ahogyan a mai nap újszövetségi igeversében az apostol írja: *„A mi üdvözítő Istenünk nem az általunk véghezvitt cselekedetekért, hanem az ő irgalmából üdvözített minket.”*

■ B. Pintér Márta

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu. • **Előfizetés**: elofizetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line**: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők**: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 212032